

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

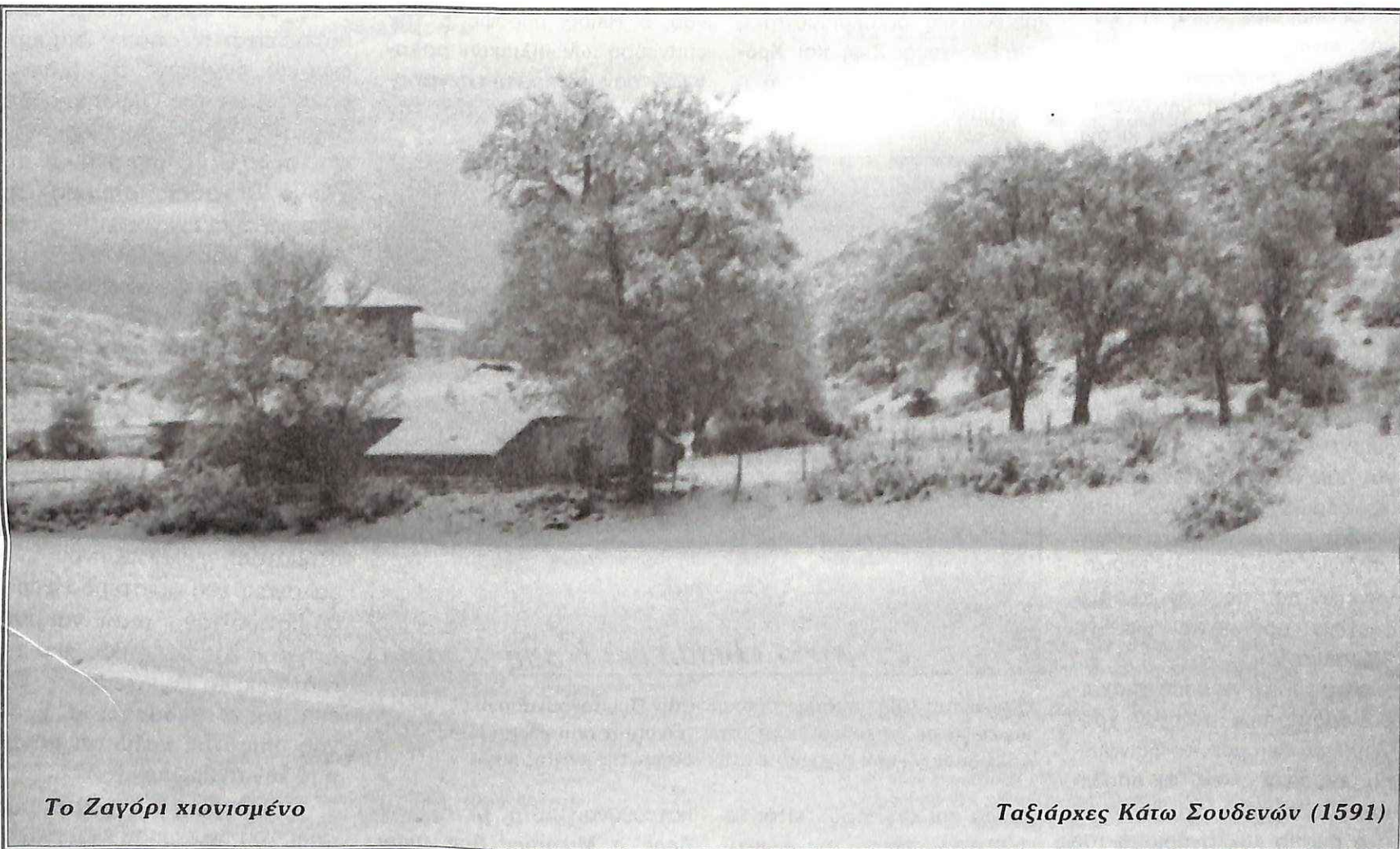
ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΡ. ΦΥΛ. 402

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

2011

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

Το Ζαγόρι χιονισμένο

Ταξiάρχες Κάτω Σουδενών (1591)

Καλές Τιορτές και ευτοχισμένο το 2012 γεμάτο υγεία και χαρά

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ι.Λ.Ε.Ζ.

ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ

* ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Την Κυριακή 15 Ιανουαρίου 2012, ώρα 11.30 π.μ., «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»
θα κόψει τη βασιλόπιτα στο κέντρο «ΛΙΘΑΡΙΤΣΙΑ».

* ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Το Σάββατο 14 Ιανουαρίου 2012 στις 7.30 μ.μ. ο Σύνδεσμος θα κόψει την πίτα του
στην αίθουσα του Πνευματικού του Κέντρου, Χρηστοβασίλη 8.

Τα Διοικητικά Συμβούλια καλούν όλους τους Ζαγορίσιους
και τους φίλους τους να τιμήσουν τις εκδηλώσεις τους.

Χρονεγράφημα**Αποχαιρετισμός της Χρονιάς 2011****Σταύρου Συκιώτη**

γύρισμα του χρόνου, γίνεται αφορμή και ερέθισμα για συλλογή σε όλους, σχεδόν τους ανθρώπους, δεδομένου ότι κοινή είναι η πορεία τους και παράλληλες οι σκοπιμότητες υπάρξεώς τους. **Ζωή και Χρόνος πάνε χέρι-χέρι.** Κοινή η αφετηρία τους κάθε Πρωτο-

Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά

«Χρόνε του 2011, σε καλωσορίσαμε στην Πρωτοχρονιά σου (1-1-2011) και τώρα σε ξεπροβοδίζουμε στην τελευταία σου μέρα (31-12-2011). Καλή διαμονή σου ευχόμαστε στην «όαση» της μνήμης μας».

χρονιά και σηματοδοτείται το τέρας στο τέλος του Δεκέμβρη. Ο Έλληνας φιλόσοφος **Κων. Αξελός** είπε, σχετικά, γι' αυτό:

«Ο Χρόνος δεν ξετυλίγεται για μας, αλλά δεν υπάρχει χωρίς εμάς, ως Χρόνος ξετυλίγει το παιγνίδι του μαζί μ' εμάς».

Ο Χρόνος είναι μια πολυσήμαντη έννοια. Γι' αυτήν, από την αρχαία εποχή πριν και μετά την εποχή του Χριστού, προσπάθησαν να συγκεκριμοποιήσουν αυτήν την έννοια του χρόνου σαν φαινόμενο, γεγονός ή μετρήσιμο μέγεθος πολλοί επώνυμοι φιλόσοφοι και φυσιοδίφες.

Όσο η αέναη αλληλοδιαδοχή της μέρας και της νύκτας,

το μερόνυκτο, ξετυλίγονταν στο διηνεκές, τόσο η λέξη «Χρόνος» απαιτούσε τον προσδιορισμό της ταυτότητάς της. Το μεγάλο αστέρι τ' ουρανού, ο Ήλιος, πρόσφερε την έμπνευση των «**ηλιακών ρολογίων**» σαν μια πρώτη τεχνολογική προσπάθεια προς την

υποστηρίζουν πως «Δεν υπάρχει πραγματικός χρόνος αν δεν υπάρχει γένεσθαι».

Ευκαιριακά, να θυμίσουμε πως ένα από το θείριπον άρμα του Ήλιου άλογο, λεγόταν, μυθολογικά, «χρόνος» και να πούμε πως και ο ήλιος σχετίζεται, στην απλή αντίληψη, με τις ανατολές και τις δύσεις του στη μετρήσιμη διάρκεια του χρόνου.

Η Φιλοσοφική σκέψη δεν παραιτείται σ' όποιες διαμορφώσεις εννοιών, σε διάφορους τομείς της Γνώσης, αλλά αναζητά περαιτέρω διερεύνησή τους. Έτσι, σχετικά με το χρόνο, έχουμε σήμερα τη Θεωρία της Σχετικότητας του Αϊνστάιν και τη σύνδεση του Χρόνου με το Χώρο, τον προσδιοριζόμενο ως «**Χωροχρόνος**».

Ο χρόνος σαν φαινόμενο ή έννοια έχει κι' άλλες ... «**οπτικές γωνίες**». Στην καθημερινότητά μας, σαν αναγκαίο μέτρο του «γίνεσθαι», το τικ-τακ του δευτερολέπτου (θεμελιώδης μονάδα του χρονικού διαστήματος), φυλακισμένου στο ρολογάκι του αριστερού χεριού μόνιμο ταύρι του Είναι μας στη ροή της ζωής μας από τη Νιότη ως τα Γηρατειά μας. Το είπε και ο Πίνδαρος: «**Ο χρόνος άπιαστος κρέμεται πάνω από τον άνθρωπο**».

Ο χρόνος σα στοιχείο της ζωής του ανθρώπου έχει πλούσια παρουσία στην έκφραση της ανθρώπινης σκέψης, όπως αυτή παρουσιάζεται στην ποίηση, τη λογοτεχνία, τη λαογραφία, την τέχνη, τη λαϊκή θυσσοφία που χαρακτηρίζει το χρόνο μ' όλα του τα γνωρίσματα.

Με το τέλος του Δεκέμβρη που θα έχετε την εφημερίδα του «Ζαγοριού μας» στα χέρια σας και για το «**εξεπότημα**» του χρόνου 2011 και το σύγχρονο έμπα του 2012, ευχόμαστε σε όλους τους συνδρομητές και φίλους του περιοδικού, με τρόπο παροικιακό; «**Όσα ξύλα και κλαριά, τόσα χρόνια και φλουριά**». **Ας είναι αισιόδοξο το 2012. Είναι κάτι που λείπει...**

▲ Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (1851-1911). Στίχοι του Βασιλίου Ζήση για τις εκδόσεις Περίανδρου.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Μικρή συμβολή από την ταπεινή γωνιά του Περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» στη μνημοσύνη για τα εκατό χρόνια από το θάνατο του μεγάλου Έλληνα συγγραφέα Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, του κοσμοκαλόγερου της Σκιάθου.

Διγιοβασιλιάντικα

Δέν ηξεύρω ποίος περιπλανώμενος ραψωδός συνέθηκε τὰ νῦν συνήθως πὸ τῶν παιδίων ἀδόμενα ἄσματα τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Ἀγίου Βασιλείου καὶ τῶν Φώτων, τὰ ὅποια ἀκολουθοῦσι θῆθεν κατὰ γράμμα τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, θρίβουσιν ὅμως κακοζήλων στίχων, οἱ οἱ ἐξῆς:

Καὶ ἐπιλήρωθ' ὃ ρηθὲν προφήτου Ἰσαΐου
μετὰ τῶν ἄλλων προφητῶν καὶ τοῦ Ἱερεμίου.....

Δεύτερος οὗτος στίχος εἶναι προδήλως διὰ τὸ κεκμηδὺς τοῦ ρυθμοῦ.

Φωνὴ ἠκούσθη ἐν Ραμὰ, Ραχὴλ τὰ τέκνα κλαίει,
παρμυθῶν (!) οὐκ ἤθελεν, ὅτι αὐτὰ οὐκ ἔχει (!!).

Ἡ ἐν τῷ ἄσματι τῆς α' τοῦ ἔτους.

Σήμερον εἶν' περιτομὴ κι' ὕμνεϊ ἡ Ἐκκλησία,
καὶ προσκαλεῖσθε, ἄρχοντες, γυναῖκες καὶ παιδία....

Τόσον ἀληθεύει ἔτι ὕμνεϊ ἡ Ἐκκλησία, ὥστε ἕνα ἢ δύο ὕμνους μόνον ἔχει εἰς μνήμην τῆς Περιτομῆς, τοὺς λοιποὺς ἀφιερῶ εἰς τὸν Μ. Βασιλειον.

Ἐννοεῖ ὁ ἀναγνώστης ὅτι, θέλων ἐνταῦθα νὰ ἐκφράσω λύπην ἐπὶ τῇ ἐκπρόνσει τῶν γυναικῶν ἁμαρταν, τοῦ λαοῦ, ἣν κατῴρωσαν τὰ κακόφωνα ταῦτα ραψωδίσματα, πολλὴ ἀπέχου ἄλλως, τοῦ νὰ θαυμάσω τὰ ἐν Ἀθῆναις ἀκούσινα δημώδη ἄσματα.

Ἀρχιμηνιὰ κι' ἀρχιχρονιά
φιλὴλ' μου δενδρολιθονιά (!)
κι' ἀρχι-καλὸς σὰς χρόνος
ἐκκλησιὰ μὲ τ' ἅγιον Θρόνον (!!)
Ἀγὴ Βασίλης ἔρχεται
καὶ δὲν μὲς καταδέχεται (!!!)

Ἡ τὸ ἀδόμενον τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων.

Ἀφέντη μου, πεντάφεντε, πέντε φορές ἀφέντη,
ἔχεις καὶ γυνὴ στὰ γράμματα καὶ γυνὴ στὸ ψαλτήρι (-sic)

Ἄλλ' ὑπάρχουσιν, ἰδίως εἰς τὰς νήσους, ἄλλα κάλλιστα ἄσματα τοῦ λαοῦ καὶ ἐπ' αὐτῶν θέλω νὰ ἐνδιαφύω ὀλίγον. Τινὰ τούτων ἔχουσιν ὑπόθεσιν ἀποικιστικῆς τῆς ἐορτῆς τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ, χωρὶς νὰ παρακολουθῶσι τὰ ἱερὰ κείμενα, διεξέρχονται τὸ θέμα μὲ ποιητικὰ χρώματα, καὶ βοήθεια τῆς δημώδους λέξεως.

Ἐννοεῖται, ὅτι τὰ κατωτέρω παρατιθέμενα εἶναι ἁπλὰ ἀποσπάσματα, διότι τὰ τοιαῦτα ἄλλως ἀλλαχθὲν ἄδονται καὶ πολλὰκις ἀλλοιοῦνται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἢ ἔννοια καὶ ἡ λέξις. Τὸ τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἔχει ὡς ἐξῆς:

Χριστοῦγεννα, πτωτοῦγεννα, πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου,
ἐγγὰτ' ἀκούσατε, μάθετε, τώρα Χριστὸς γεννιέται
γεννιέται κι' ἀνατρέφεται στὸ μέλι καὶ στὸ γάλα
τὸ μέλι τρῶν οἱ ἄρχοντες, τὸ γάλα οἱ ἀνδρειωμένοι.

Τὸ τῆς ἐορτῆς τῶν Φώτων:

Σήμερον τὰ φῶτα κι' ὁ φωτισμὸς
καὶ τοῦ Ἰησοῦ μας ὁ βαπτισμὸς.
Σήμερα ἡ κυρά μας ἡ Παναγία
σπάργαντα στὰ τῆμα χέρια κρατεῖ
καὶ τὸν Ἀῖ - Γιάννη παρακαλεῖ.
«Δύνει» Ἀῖ - Γιάννη Πρόδρομε,
γιὰ νὰ μοῦ βαπτίσῃς Θεοῦ παιδί;
—Δύνουμι καὶ σὺν καὶ προσκυνῶ,
γιὰ κοντοκατῆρει ὡς τὸ πουνρὸ
γιὰ ν' ἀνέθω ἀπάνω στοὺς οὐρανοῦς,
γιὰ νὰ ρίξω δρόσο καὶ λίβανον,
ν' ἀγιασθοῦν οἱ θρόνοι καὶ τὰ νερά,
ν' ἀγιασθῇ κι' ἀφέντης μὲ τὴν κυρά».

Ἄλλα τῶν ἁμάτων ἐκφράζουσιν ἐπὶ τῇ ἐορτῇ ἐπαίνους καὶ προσή-
σεις. Τὸ ἐπόμενον ταμιχίον ἐκρίθη ὑπὸ πολλῶν ἀπαράμιλλων τῶ ὕψος.

Σῆμα, κυρά μ', νὰ στολισθῇ, νὰ πᾶς ταχιά στὰ Φῶτα,
στὰ Φῶτα καὶ στὸν ἀγιασμὸ καὶ στὸν καλὸν τὸ χρόνο.
Βάλε τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φαγγάρι ἀστήθι
καὶ τοῦ καράκου τὸ φτερὸ δᾶλ' τὸ καμπαροῦρδο.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἀγίου Βασιλείου (τὴν περιτομὴν ἄγιοι εὐλόγως) παραθέτομεν τὸ κύριον τῆς ἡμέρας ἄσμα:

Ἀγὴ-Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία,

δασταί, κόλλα καὶ χαρτί, χαρτί καὶ καλαμάρι.

—Βασίλη μ' ποθε ἔρχεσαι, καὶ ποθε κατεβαίνεις—

—Ἀπὸ τῆς μάννα μ' ἔρχουμι καὶ στὸ σχολεῖο πηγαίνω,

πᾶν νὰ μάθω γράμματα, νὰ πῶ τὴν ἀλφα-βῆτα».

Καὶ στὸ ραβδί τοῦ ἀκούμπησε νὰ πῇ τὴν ἀλφα-βῆτα,

καὶ τὸ ραβδί, πού ἦταν ξερό, χλωρὰ θλαστάρια πέτασε

κι' ἀπάνω στὰ ξεθλάσταρα περδίκια κελαῖδουσιν,

ὅχι περδίκια μοναχά, μόνε καὶ περιστέρια.

Τὸ ἄσμα τοῦτο μᾶς φαίνεται θαυμασιὸν ἐν τῇ ἀφελείᾳ αὐτοῦ.

Ἡ ἔμφωτος φιλομάθεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους ἐν μέσῳ τοσούτων διω-
γμῶν καὶ θλίψεων ἐπιζήσασα, μετεχειρίσθη τὴν ἐπὶ παιδείᾳ φήμην τοῦ ἐλ-
ληνικωτάτου Ἀγίου, ὡς προτροπὴν πρὸς τοὺς νέους πρὸς τὴν σπουδὴν καὶ
μάθησιν, οὕτω δὲ καὶ μετὰ πολλοὺς αἰῶνας ὁ μέγας τῆς Καισαρείας φωστὴρ
παρίσταται οἰονεὶ συγγραφεὺν δευτέραν «Πρὸς τοὺς νέους παραίνεσιν».

Τὰ ἄλλα ἄσματα τῆς ἡμέρας, ἀποσπελόμενα ὁμαθῶν εὐχῶν καὶ ἐγκω-
μίων διὰ τὰ μέλη ἐκάστης οἰκογενείας, εἶναι οἰονεὶ συνέχεια τοῦ πρώτου,
ἐξερτωμένη ἐκ τοῦ ἐν τῇ προτελευταίῳ στίχῳ, ὅτι τὰ «περδίκια κελαῖδου-
σαν» καὶ ἰδοὺ τί κελαῖδουσιν!

Γιὰ βάλε τὸ χεράκι σου.....

(τοῦτο ἀποτείνεται πρὸς τὸν οἰκογενειάρχην)

.....στὴν ἀργυρὴ σου τσέπη

κι' ἂν εὐρὴς γρόσια δὲς μας τα, φλωριά μὴν τὰ λυπᾶσαι,
κι' ἂν εὐρὴς καὶ μισὸ φλωρί, κέρνα τὰ παλληκάρια,
κέρνα τ', ἀφέντη μ', κέρνα τα, νὰ πινῶν ἐπὶ τὴν ὑγείᾳ σου;
καὶ στὴν ὑγείᾳ σου, ἀφέντη μου, καὶ στὴν καλὴ χρονιά σου.
Νὰ ζήσης χρόνια ἑκατὸ, διακόσια παραπάνω,
κι' ἀπ' τὰ διακόσια κι' ὕστερα ν' ἀσπρίσης νὰ γεράσης,
ν' ἀσπρίσης σὰν τὸν Ὀλυμπο, σὰν τ' ἄσπρο περιστέρι,
σὰν τ' ἀηδονάκι πού λαλεῖ, τὸ Μάη, τὸ καλοκαίρι.

Καὶ τί λαλεῖ τὸ ἄηδονάκι τοῦτο; Ἰδοὺ ἀκούσατε! λαλεῖ εὐχὰς διὰ
τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας:

Κυρά μου, τὸν ὑγιόκα σου, κυρά μ', τὸν ἀκριδὸ σου,
τὸν ἐλουζέ, τὸν χτενίζε, στὸ δάσκαλο τὸν πᾶντες,
κι' ὁ δάσκαλος τὸν ἔδερνε μὲ δυὸ κλωνάρια μύσσο,
μὲ τέσσαρα βασίλικα, μὲ πέντε μαδζουράνα, κτλ.

Ταῦτα περὶ τοῦ υἱοῦ. Ἰδοὺ τώρα καὶ περὶ τῆς θυγατρὸς.

Κυρά μ', τὴν θυγατέρα σου, κυρά μ', τὴν ἀκριδί σου,
γραμματικὴς τὴν ἀγαπᾷ, γραμματικὴς τὴν θέλει,
κι' ὁ δάσκαλος ἀπ' τὸ σχολεῖο γυρεύοντάς τὴ στέλλει.

Δὲν ἐνθυμούμαι δυστυχῶς τὴν συνέχειαν τοῦ ἁμαρτῶς τούτου, τὸ ὅποι-
ον ἤρχισε νὰ γίνεταί περιέργων, χάρις εἰς τὰ τοιμητὰ διαδήματα τοῦ θα-
σκάλου ἄλλ' εἰς τὰ μέλλον ἵσως θυνήθω νὰ συλλέξω πλείονα ἐπὶ τοῦ πα-
ρόντος εὐχόμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ τὸ Νέον Ἔτος.

(Ἐφ. «Ἐφημερίς», 1 Ἰαν. 1888).

Ζαγοροχώρια: ο αγαπημένος προορισμός των τουριστών

Για μια ακόμη φορά τα Ζαγοροχώρια αναδείχθηκαν ως ο κορυφαίος ορεινός ή εξοχικός τουριστικός προορισμός της χώρας μας, κατά την ανοιχτή ψηφοφορία στο διαδύκτιο, που πραγματοποιήθηκε στην ιστοσελίδα της HELEXPO στη φετινή Διεθνή Τουριστική Έκθεση Philoxenia Θεσσαλονίκης.

Ανάλογη διάκριση έλαβε και η πόλη των Ιωαννίνων, που συγκαταλέγεται, στην πρώτη χρυσή πεντάδα των αγαπημένων αστικών προορισμών.

Οι προτεραιότητες των δημοφιλέστερων ελληνικών προορισμών ανακοινώθηκαν από τον Υφυπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού Γ. Νικητιάδη το βράδυ της Παρασκευής 18 Νοεμβρίου 2011 στο βελλίδειο Συνεδριακό Κέντρο της Θεσσαλονίκης κατά τα επίσημα εγκαίνια της εν λόγω Έκθεσης.

Το γεγονός αυτό αποτελεί υψίστη τιμή για τον τόπο μας και είναι μια πρόκληση για τον τουρισμό της υπαίθρου, σηματοδοτώντας τις ευθύνες όλων μας –τοπικών Αρχών και άλλων φορέων– να δραστηριοποιηθούμε όπως επιβάλλεται ώστε να κρατήσουμε σταθερά αυτή την πρωτιά στον τουρισμό για την περιοχή μας. Αυτό ακριβώς τόνισε και ο Δήμαρχος Γαβριήλ Παπαναστασίου σε δημόσια συνέντευξη του εκφράζοντας την

Τοπία συγκλονιστικής ομορφιάς σε θαυμαστή αρμονία με το αρχοντικό δομημένο περιβάλλον του Ζαγοριού.

πλήρη ικανοποίησή του για τη διάκριση αυτή για το Δήμο μας «ότι η επιλογή του Ζαγοριού για μια ακόμη χρονιά σε αυτή τη θέση είναι αποτέλεσμα της τουριστικής συνειδησης, που αναπτύσσεται το τελευταίο διάστημα από τους επαγγελματίες αλλά και των έργων υποδομής που υλοποιούνται σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση.

Γι' αυτό θα πρέπει να προ-

σπαθήσουμε να διατηρήσουμε την πρωτιά και τα επόμενα χρόνια» καταλήγοντας με την ρηκικήλευση πρόταση, ίσως σύντομα θα προγραμματιστεί η δημιουργία γραφείου Τουρισμού στο Δήμο μας.

Η πρωτοβουλία αυτή, οπωσδήποτε ανοίγει νέους ορίζοντες για την ανάπτυξη του τουρισμού στο Ζαγόρι.

Η επισκεψιμότητα των τουριστών κάθε χρόνο αυξάνεται για το Ζαγόρι και μετά την Εγνατία οδό άρχισε να παίρνει μεγάλες διαστάσεις. Θεωρούμαστε τυχεροί που ζούμε σ' αυτόν τον παραδεισένιο τόπο. Το Ζαγόρι αξίζει ν' αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερο μερίδιο στην τουριστική αγορά.

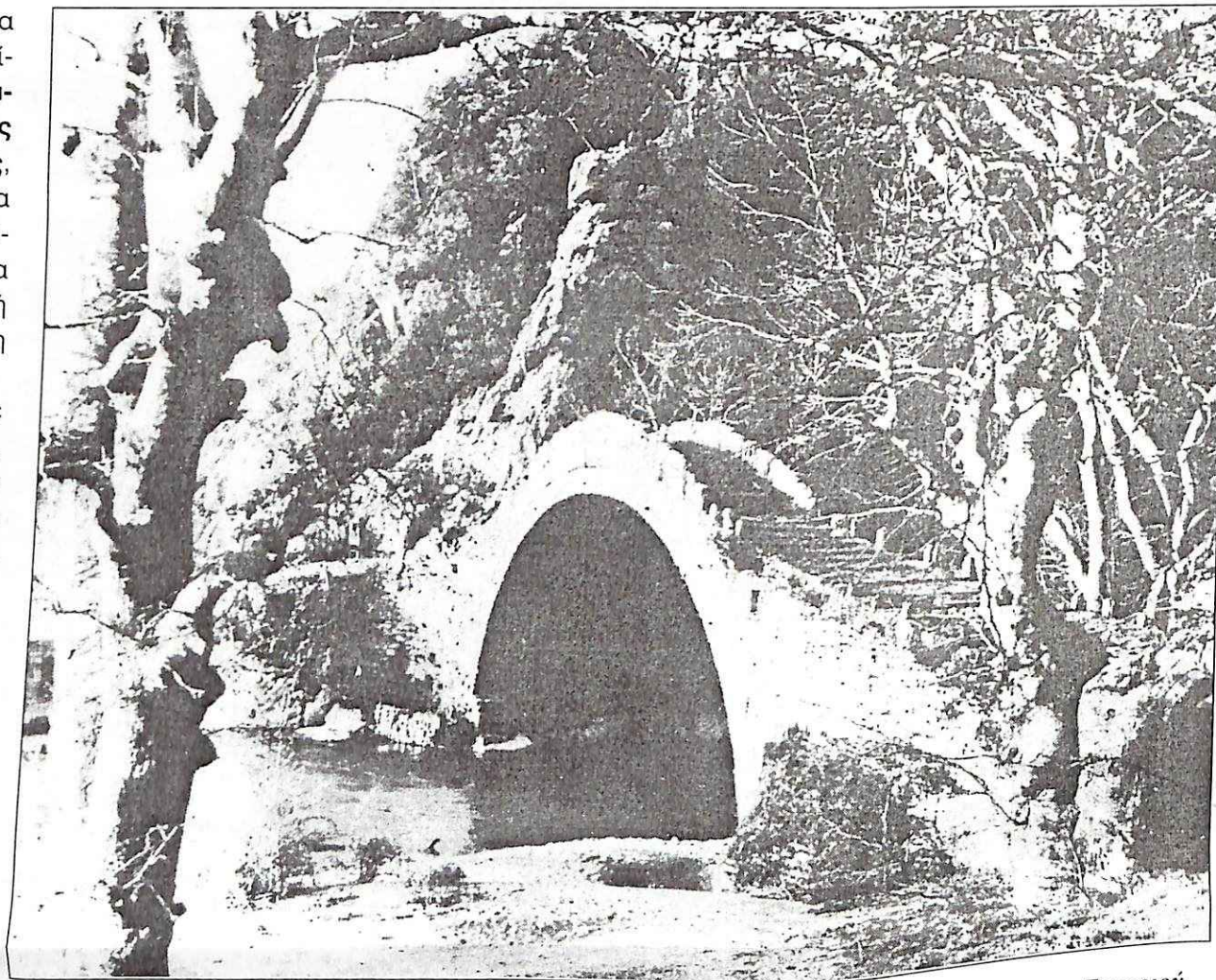
Αυτό εξαρτάται πρωτίστως από μας. «Να αξιοποιήσουμε στο έπακρο τις δυνατότητες, που υπάρχουν –όπως όνισε και ο Περιφερειάρχης Αλέ-

ξανδρος Καχριμάνης– προς όφελος των τοπικών οικονομικών και των περιφερειών μας».

Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε περισσότερο τον αγροτικό τουρισμό –τουτέστιν– να μπορούμε να προσφέρουμε στους επισκέπτες τοπικά προϊόντα δικής μας παραγωγής, όπως αρχισε δειλά-δειλά τα τελευταία χρόνια να γίνεται από ορισμένους προσδευτικούς –θα λέγαμε– τουριστικούς επιχειρηματίες. Όπως π.χ. αρωματικά φυτά, γαλακτοκομικά προϊόντα, παραδοσιακά γλυκά, κεντήματα κ.ά.

Χρειάζονται συντονισμένες ενέργειες για να επιτύχουμε υψηλότερους στόχους. Η επένδυση στον τουρισμό για την περιοχή μας, όπως τελευταία αποδεικνύεται, είναι προσοδοφόρος. Το απέδειξε η νέα βράβευση!

Σάββας Θεοδώρου

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΦΑΡΑΓΓΙ ΒΙΚΑΚΙ ΜΟΝΗ ΡΟΓΚΟΒΟΥ

Από το Καπέσοβο ανηφορίζουμε προς Τσεπέλοβο. Πριν από το φημισμένο κεφαλοχώρι μια πινακίδα μας δείχνει δεξιά τον κατηφορικό ασφαλτόδρομο, που μετά από 700 σχεδόν μέτρα καταλήγει στο μοναστήρι. Χτισμένο στην πιο ηλιόλουστη πλευρά του άγριου φαράγγιού «Βικάκι» ή «Σελάτο», το μοναστήρι πήρε την ονομασία «Ρογκοβό», που σημαίνει στα σλάβικα «χαλαρότοπος», και «απότομος τόπος» στα σερβικά. Λέγεται ότι χτίστηκε τον 11^ο αιώνα από την Πουλχερία, αδερφή του αυτοκράτορα Ρωμανού Γ' του Αργυρού. Το καθολικό είναι δημιούργημα του Κονιτσιώτη μοναχού Νικόδημου το 1749. Είναι πολύ ωραίες οι πελεκητές πέτρες και οι πλάκες στη σκεπή. Οι ισχυρές αντηρίδες στον βόρειο τοίχο του δίνουν όψη φουριακή. Ο ναός τοιχογραφήθηκε το 1765 από τους ξακουστούς Καπεσοβίτες ζωγράφους Αναστάσιο, Ιωάννη και Γεώργιο.

Η μονή στα χρόνια της Τουρκοκρατίας διέθετε μεγάλη περιουσία. Οι επιφανείς Ζαγορίσιοι την προδίδαν να λειτουργήσει ως Πανεπιστήμιο. Η Επανάσταση του 1821 όμως ματαίωσε όλες αυτές τις προσδοκίες.

Πριν από τις εγκαταλειμμένες εγκαταστάσεις των κελιών διακρίνουμε την αρχή του μονοπατιού.

16:30'. Ξεκινάμε από το υψόμετρο 930 μέτρων. Χωμάτινο το μονπάτι και αρκετά κατηφορικό διεισδύει σε θαυμάσιο δάσος γάβρων και δρυών. Μερικά λεπτά μετά, αποκαλύπτεται απέναντί μας η εντυπωσιακή εικόνα με τα κατακόρυφα τοιχώματα του φαράγγιου.

16:45'. Το μονοπάτι βγαίνει από το δάσος, αποκτάει κάποια χαρακτηριστικά, «σκάλες», με προστατευτικό τοιχαλάκι, κάποιες πλάκες και υποτυπώδη σκαλοπάτια.

16:55'. Με ξεκούραστη κατάβαση συναντάμε, σε 25 σχεδόν λεπτά, την ξερή γεμάτη κροκάλες κοίτη του φαράγγιου. Το υψόμετρο είναι 800 μέτρα. Ακολουθούμε μια ρομβοειδή κοκκινωκίτρινη πινακίδα σε κορμό δέντρου. Πολύ γρήγορα εγκαταλείπουμε την παράλληλη πορεία με την κοίτη και ανηφορίζουμε στα ΝΔ. Αμέσως μετά το μονοπάτι παίρνει κατηφορική πορεία με πετραδάκι ολισθηρό. Αποκαλύπτονται εικόνες πολύ θεαματικές από τα χαστικά τοιχώματα

Μονή Ρογκοβού

του φαράγγιου, που, παρά το υποκοριστικό όνομα «Βικάκι», μόνον μικρό δεν είναι. Για όποιον βέβαια γνωρίζει τις κολοσσιαίες διαστάσεις του μεγάλου Βίκου, η ονομασία «Βικάκι» είναι απόλυτα δικαιολογημένη. Η αίσθηση, ωστόσο, της αμεσότητας από τους συμπαγείς βράχους ολόγυρά μας είναι συγκλονιστική, σχεδόν καταπιεστική. Το νιώθουμε πολύ ρεαλιστικά, καθώς βαδίζουμε στα ριζά ενός πελώριου βταχώρους συγκροτήματος, με ύψος δεκάδων μέτρων και μήκος που ξεπερνάει τα 100 μέτρα! Σταγόνες νερού πέφτουν στα κεφάλια μας από την βράχινη οροφή, ενώ σ' ένα κοίλο τμήμα της κοίτης, έχει σχηματισθεί από τις τελευταίες βροχές μια λιμνούλα με αρκετό νερό. Αν συνεχίζαμε μέσα στην ξερή κοίτη του φαράγγιου θα καταλήγαμε μετά από μιάμιση περίπου ώρα στο γνώριμο γεφύρι του Κοντοδήμου, στους Κήπους. Σήμερα, ωστόσο, προορισμός μας είναι η κυκλική διαδρομή ως τη μονή. Μερικά λεπτά μετά βρίσκουμε το μονοπάτι που ανηφορίζει από την κοίτη.

17:40'. Ξεκινάμε την ανάβαση από τα 710 μέτρα. Δεν είναι ένα από τα συνηθισμένα φιλικά μονοπάτια του Ζαγοριού αλλά μια πορεία τραχειά, που απαιτεί μεγάλη προσοχή. Είναι στην ουσία μια στενή, πολύ απότομη ρεματιά, την αφιλόξενη κοίτη της οποίας πρέπει να ανεβούμε. Και να, σε κάποιο σημείο τα βραχώδη χείλη της ρεματιάς, πλησιάζουν τόσο πολύ, που ενώνονται σ' έναν φυσικό προαίβιο ασπασμό. Το σημείο της ένωσης τους δημιουργεί το περίφημο «Θεογέφυρο». Περνάμε με δέος κάτω από την βράχινη αψίδα. Το έδαφος, εκτός απ' την εξαιρετικά

πάλη το μονοπάτι με κόκκινα σήματα στους κορμούς. Καθώς χαμηλώνει ο ήλιος, φωτίζει το μεγαλόπρεπο χάσμα του φαράγγιου από πίσω του δυο κατάφυτες, δίδυμες κορυφές. Για μερικά λεπτά θαυμάζουμε την φύση του Ζαγοριού. Μετά ανηφορίζουμε μια ομαλή δροσοκέπα στη ράχη με κατεύθυνση δυτική 270°.

18:30'. Φτάνουμε στην ασφάλτο, σε υψόμετρο 1.025 μέτρων. Μπροστά μας μια πινακίδα αναφέρει «ΜΑΝΕΤΕΣ, ΣΕΛΑΤΟ, ΑΙ ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΟΓΚΟΒΟΥ». Κάτω από την ασφάλτο υπάρχει μονοπάτι, που σε κάποια σημεία είναι κλεισμένο ή ασαφές. Προτιμάμε την άχαρη αλλά ασφαλή ασφάλτινη διαδρομή των 2,7 χλμ. ως της Μονής.

19:30'. Με το τελευταίο πια φως ολοκληρώνουμε την κυκλική μας διαδρομή. 200 περίπου μέτρα πριν το Μοναστήρι μας ξεδιψάει μια μεγαλοπρεπή χριστή βρύση με θαυμάσιο νερό. Σε τρεις λοιπόν ώρες συνολικά, με αρκετές μικροστάσεις, γνωρίζουμε αυτό το παλιό Ζαγορίσιο μονοπάτι, που έχει μεγάλο ενδιαφέρον, περιπατητικό και περιηγητικό. Απαιτείται όμως καλή φυσική κατάσταση και εξοικείωση σε απαιτητικές πεζοπορικές συνθήκες βουνού.

(Από το περιοδικό «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ» τ' 84 2011)

ΣΝ' ARRENTA

Επειδή είχα τη σπάνια τύχη, τον περισσότερο χρόνο της ελεύθερης ζωής μου, να τον διέλθω στο ήμερο όσο και μυσταγωγικό περιβάλλον της φύσης, ορειβατώντας πότε με τους «αδελφούς» μου ορειβάτες στα ψηλά βουνά, μ' επίκεντρο την Τύμφη* (Στέγη του Ζαγοριού) και πότε κατάμονος κάτω από το πράβο βλέμμα του Θεού, προτιμώ σήμερα να συμπορεύομαι και να συνομιλώ, έστω και νοερώς, με τους πιστούς μου φίλους και συνοδοιπόρους του βουνού: το λύκο, την αρκούδα, τ' οξύτατο γεράκι, τον λύγκα, το τσακάλι, τη λεπτεπίλεπτη δορκάδα, το χιόνι, τον κεραυνό, την καταιγίδα, τον αϊγαγό και τον «δικέφαλο» αετό, παρά να σέρνομαι 'δω στα χθαμαλά, σ' αυτή την άθλια φάρμα του ορυμαγδού, του ποταπού και της φαυλοκρατίας.

Φωκίων Ιωάν. Καψάλης (14-12-2011)

*Τύμφη: Οροσειρά του Ζαγοριού (Γκαμήλα 2.497 μ.). Ίσως να σχετίζεται με τη λέξη Τύμβος = λόφος, ύψωμα, τόπος ταφής κάποιου. Βλ. Μένα Λεξικό LIDDEL & SCOTT. Κωνσταντινίδου εν Αθήναις 1905, τόμος 4^{ος}.

Α, πόσο θα 'θελα, αναγεννημένη στο λιώγερμά της η ψυχή μου, να πλανάται και να πλανάται, αιώνια με τους αετούς και τ' άλλα πτερωτά, στις κόγχες, στις λίμνες, στ' αλπικά λιβάδια, στις βαθυρίζες χαράδρες, στις κρυστάλλινες πηγές και στους απλωμένους ουρανούς του θεσπέσιου αυτού βουνού!

Αυτές οι γραμμές, γράφονται για τον αγαπητό μου φίλο Γιώργο Μακρίδη -Καστρινό- Αοτρινό, πρόεδρο του Ορειβατικού μας, τον άνθρωπο με τις καθαρόαιμες ελληνοορθόδοξες αξίες και της προσφοράς, που αγωνίζεται σθεναρώς και σκόνη για το περιβάλλον και τον πολιτισμό μας.

Ο ΡΟΒΑΣ ΞΕΚΙΝΑΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΒΡΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ...

Το τραγούδι του Ρόβα («Ο Ρόβας ξεκίνησε, για τη Βλαχιά να πάει, νύχτα σελώνει το αλογο, νύχτα το καλιώνει...») είναι γνωστό σε όλη την Ήπειρο και σώζεται σε πολλές παραλλαγές. Σε αυτήν την παραλλαγή τελειώνει με τους στίχους: «Κι οι Βλάχοι τον εξέταζαν κι οι Βλαχοπούλες λέγαν: - Ρόβα μ', το τι μας ήφερες, απ' το έρμο το Ζαγόρι; - Σας ήφερα τρία παιδιά, τρία παληκαράκια. Τ' όνα το λένε Κωσταντή, και τ' άλλο Νικολάκη, το τρίτο τ' ομορφότερο, το λένε Δημητράκη. Σας ήφερα γλυκό κρασί, να πιουν τα παληκάκια».

Οι στίχοι «ζωντανεύουν» έναν κόσμο και μια εποχή. Και δεν είναι τυχαίο ότι το Ζαγόρι χαρακτηρίζεται «έρμο» σε αυτό το τραγούδι, δηλαδή βασιτισμένο, ταλαιπωρημένο. Και ήταν πολλά αυτά που βασάνιζαν αυτόν τον τόπο: ο κρύος και βαρύς χειμώνας, το άγονο και πετρώδες έδαφος, η φτώχεια και κυρίως η μετανάστευση και η ξενιτιά, που ήταν αποτέλεσμα όλων αυτών των συνθηκών. Και εκείνες τις εποχές η ξενιτιά ήταν δυσβάστακτη, γιατί δεν υπήρχαν τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας. Κάποιοι που ξενιτεύονταν έκαναν χρόνια ολόκληρα να δουν την πατρίδα και την οικογένειά τους. Πολύ χαρακτηριστικά το λέει ένα άλλο δημοτικό τραγούδι της ξενιτιάς: «Η Αναστασία» - «Θα φύγω μάνα, μανούλα μου γλυκειά, θα πάω μακριά στα ξένα, καμένη μάνα μου. Θα κάνεις χρόνους μάνα μ' να με δεις, καιρούς να μ' ανταμώνσεις, καμένη μάνα μου...».

Έτσι και στο τραγούδι του Ρόβα κρύβεται όλος ο καημός του αποχωρισμού και της ξενιτιάς. Ο Ρόβας ήταν ένας Γιαννιώτης κυρατζής, που πέθανε το 1878. Για σαράντα ολόκληρα χρόνια ήταν ο σύνδεσμος της Ηπείρου με τη Βλαχιά, τον Δούναβη και το Μπουκουρέστι. Συνόδευε ταξιδιώτες και εμπορεύματα από τα μέρη της Ηπείρου στο μεγάλο τους ταξίδι, που διαρκούσε τριάντα με σαράντα μέρες. Το ταξίδι ξεκινούσε από τη Δοβρά Ζαγορίου. Εκεί συγκεντρωνόταν όσοι ήθελαν να ταξιδέψουν

ή όσοι ήθελαν να στείλουν κάτι στους ξενιτεμένους τους. Το ταξίδι αυτό πραγματοποιούνταν μία ή δύο φορές το χρόνο, στη γιορτή του Αγίου Γεωργίου (23/4) και του Σταυρού (14/9), μετά το Πανκουρεντιακό πανηγύρι της Παλιουρής (8/9). Δεν είναι τυχαίο ότι τότε στις πλαγιές των λόφων και των βουνών άνοιγε ένα λουλούδι που λεγόταν «διώχνες», όνομα χαρακτηριστικό, γιατί με το άνθισμά τους έδιωχναν τους νέους για την ξενιτιά. Η σκηνή του αποχωρισμού συγκινητική... Κάποιοι στίχοι προσαποδούν να περιγράφουν τα συναισθήματα αυτών που έφευγαν για το άγνωστο και αυτών που έμεναν πίσω τους: «Παρηγοριά έχει ο θάνατος και λησμοσύνη ο Χάρος, μα ο ζωντανός ξεχωρισμός παρηγοριά δεν έχει...». Το καραβάνι του Ρόβα ήταν άριστα οργανωμένο και επιβλητικό σε όγκο, διέθετε από 80 έως 100 ζώα. Το ταξίδι ήταν πολυήμερο, κουραστικό και επικίνδυνο. Ταξιδεύανε φυσικά μόνο μέρα. Βαδίζανε, ανάλογα και με τις καιρικές συνθήκες 8 με 10 ώρες την ημέρα. Το βράδυ διανυκτερεύανε σε χάνια, που ήταν κτισμένα κατά μήκος της διαδρομής. Τελικός προορισμός το μεγάλο χάνι «Γκρέτσιχανς» του Ρόβα στο Μπουκουρέστι.

Τα Ζαγοροχώρια ήταν από τα χωριά που έστελναν τα παιδιά τους στην ξενιτιά, όπως επίσης τα χωριά του Πωγωνίου και τα Κουρεντοχώρια. Συνήθως τα ανύπαντρα παιδιά δεν ξαναγύριζαν στον τόπο τους, ρίζωναν στην νέα τους πατρίδα και έφτιαχναν εκεί τη ζωή τους. Στο τραγούδι φαίνεται χαρακτηριστικά: οι Βλαχοπούλες ρωτάν με αγωνία τον Ρόβα τι τους έφερε από το Ζαγόρι και αυτός τους απαντά ότι τους έφερε τρία παλικάρια, το ένα καλύτερο από το άλλο. Αυτό δείχνει πως οι Ζαγορίσιοι είχαν δείξει καλή συμπεριφορά στην ξενιτιά, ήταν εργατικοί και τίμιοι, γι' αυτό είχαν γίνει περιζήτητοι γαμπροί. Οι μικροπαντρεμένοι, που είχαν δημιουργήσει οικογενειακές υποχρεώσεις, γύρζαν πίσω στο χωριό τους, συνήθως μετά από 20 χρόνια δουλειάς στην ξενιτιά.

Σίγουρα πάντως ο Ρόβας

είχε κερδίσει την εκτίμηση και τον θαυμασμό όλων, είχε αποκτήσει τεράστια φήμη και το όνομά του πήρε διαστάσεις θρύλου. Τον ύμνησαν με τραγούδι, που σημαίνει ότι τον αγαπούσαν και τον εμπιστεύονταν. Ίσως επειδή ήταν ο σύνδεσμος με τα αγαπημένα τους πρόσωπα που ζούσαν μακριά τους...

Ο πόνος του αποχωρισμού και της ξενιτιάς είναι ίδιος για τους ανθρώπους όλων των περιοχών και όλων των εποχών. Χαρακτηριστικοί είναι οι στίχοι

ΤΖΑΜΠΟΥΡΑ ΧΑΡΑ

«ΤΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ», Ο ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΙΩΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΦΟΡΟΣ

Πριν από αρκετά χρόνια Ασπραγγελιώτης αναγκάστηκε να επισκεφτεί τον οικονομικό έφορο για να ρυθμίσει περιουσιακά του θέματα, αποδοχή κληρονομιάς μετά το θάνατο της μητέρας του.

Εκείνη την εποχή δεν υπήρχε η αντικειμενική αξία των ακινήτων που υπάρχει σήμερα και όλα επαφίοντο στη βούληση και στις όποιες αποφάσεις του οικονομικού εφόρου. Όταν ο Ασπραγγελιώτης παρουσιάστηκε στον έφορο, η πρώτη ερώτηση του εφόρου ήταν «τι εννοείτε κύριε δηλώνοντας, ότι η οικία που μένετε θεωρείται προσωρινό στέγαστρο;»

Ίδρωσε ο άνθρωπος να εξηγήσει τι εννοούσε με την παράγραφο αυτή. Μετά το κάψιμο του συνόλου σχεδόν των οικιών και το μεγάλο χαλασμό τον Ιούλιο του 1943, η τότε κυβέρνηση βοήθησε τους κατοίκους παρέχοντας κάποια υλικά (ξυλεία, ασβέστη, άμμο, πισσόχαρτο και τσίγκους) και με την εργατικότητα και προσωπική εργασία χτίστηκαν κάποια σπιτάκια, τα οποία η τότε πολιτεία χαρακτήριζε σαν προσωρινά στέγαστρα.

Έτσι ο έφορος κατάλαβε ποιας αξίας ήταν η συγκεκριμένη κατοικία χτισμένη με πέτρα, άμμο, ασβέστη και στέγη με τσίγκο και δείχνοντας κατανόηση έγραψε έτσι για τον τύπο ένα ασήμαντο χρηματικό ποσό στην προβλεπόμενη ρύθμιση.

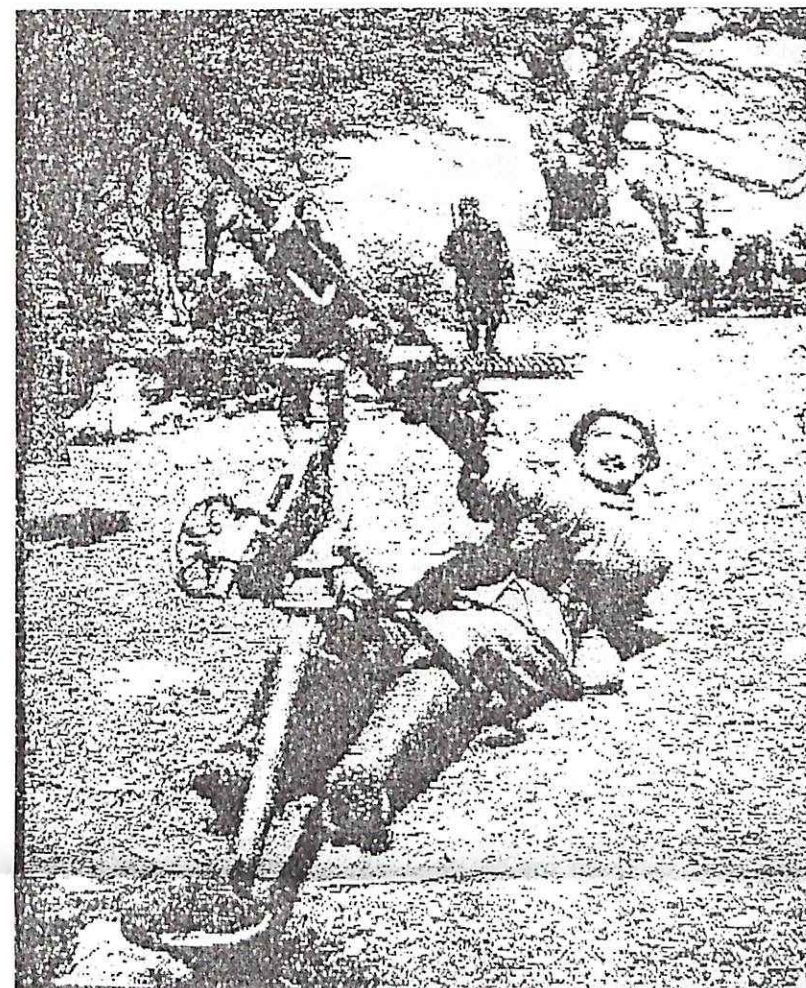
Βέβαια αυτά τα προσωρινά στέγαστρα έμειναν για πολλά χρόνια έτσι και μόνο με τις υπεράνθρωπες προσπάθειές τους οι κάτοικοι τα βελτίωσαν και σήμερα θα λέγαμε είναι στο σύνολό τους σε πολύ καλή κατάσταση. Και όχι μόνο αυτό, με το δυναμισμό τους, την εργατικότητα τους κατόρθωσαν ν' αλλάξουν τη γενική όψη του χωριού. Έχουν ανεγερθεί πολλά και αξιόλογα κτίρια. Δύο διδακτήρια, συντηρημένα από το δήμο σε πολύ καλή κατάσταση, το ένα χρησιμοποιεί ο πολιτιστικός σύλλογος και το άλλο ο δήμος, στεγάζοντας υπηρεσίες του. Το δημαρχείο, το οποίο χτίστηκε με πολύ μεράκι και στο στυλ του παλαιού χανιού. Ένα τεράστιο κτίριο στο κέντρο του χωριού, το οποίο οικοδομήθηκε για ιατρείο και σήμερα χρησιμοποιείται από υπηρεσίες του δήμου. Να αναφέρουμε ακόμη και τους 5-6 ξενώνες, κτίρια χτισμένα με μεράκι και ομορφιά.

Στο σημείο αυτό, δεν μπορώ να μη ξαναγράψω και να πω, τι έγινε εκείνο το περιβόητο σχέδιο Μάρσαλ; Δε νομίζω ότι κέρδισαν κάτι σημαντικό οι Ασπραγγελοί, αν εξαιρέσουμε τα αιματηρά λουκάνικα και κάποια κουτιά γάλα σε σκόνη.

Τι έγινε με εκείνες τις Γερμανικές αποζημιώσεις, γιατί δεν αποδόθηκαν όσα έπρεπε στα χωριά που είχαν θύματα, και στη συνέχεια στα χωριά που οι βάρβαροι έκαψαν όχι μόνο τις κατοικίες, αλλά και τις εκκλησίες και τα σχολεία; Πού είσαι καμένη Σταμούλη, έδωσες ένα τεράστιο και άνισο αγώνα. Σου χρωστάμε πολλά για την προσπάθειά σου.

Μάκης Κομπάρος

Ένας ύμνος για τον πολυβολάρχη του Τάγματος Εφ. Υπολοχαγό Πύρρο Στάρα (Γράφει ο στρατηγός Κασιμήτρος Χαράλαμπος στο βιβλίο του «Η Ήπειρος Προμαχούσα» σελίδα 151)

Εκτέλεσις αντιαεροπορικής βολής, εναντίον αεροπλάνων εις Κεράσσον Πωγωνίου στις 22-4-1941.

Πύρρος Στάρας

«Εις τον Τομέα Αώου το απόσπασμα Φριζή υπό τας διαταγάς ήδη της Μεραρχίας ιππικού επιτίθεται προς Κόνιτσαν».

Εκ τούτου μικρόν απόσπασμα (διμοιρία πεζικού και διμοιρία πολυβόλων) υπό τας διαταγάς του εφ. υπολλ/γού πεζικού Στάρα Πύρρου, εθελουσίως αναλαβόντος την διοίκησιν ανήλθε διά μακράς και κοπιωδεστάτης πορείας, επί του υψηλού, αποτόμου και βραχώδους ορεινού όγκου Γκαμήλα (υψομ. 2120 μ.) οπόθεν δι' αιφνιδιαστικού πυρός πολυβόλων έβαλεν κατά των πέρει της Κονίτσας εχθρικών τμημάτων, τα οποά αιφνιδιασθέντα υπεχώρησαν εν πανικό.

Οι άνδρες άπαντες, επεδείξαντο μεγίστην ψυχικήν και σωματικήν αντοχήν, μεταφέροντες τα πολυβόλα και τα πυρομαχικά επί των ώμων των, βοηθούμενοι προς τούτο και υπό των κατοίκων, ανδρών και γυναικών εθελουσίως μετασχόντων.

Ο εφ. υπολλ/γός Στάρας Πύρρος* όστις επετέλεσε τον λίαν

τιμητικόν δι' αυτόν και το τμήμα του άθλου, καταγόμενος εκ του εγγύς χωρίου Πάπιγκον, εγνωρίζε λεπτομερώς το έδαφος καθ' ο μανειώδης κυνηγός, επί πλέον διετέλεσεν μέλος του Ορειβατικού συλλόγου Ιωαννίνων και κατά το παρελθόν είχε ανέλθη πολλάκις επί του ορεινού όγκου Γκαμήλα».

Εις τον ανωτέρω εφ. υπολλ/χόν των πολυβόλων Πύρρον Στάραν εις ημερησίας διαταγάς τόν του τάγματος Κονίτσης, όσον και του Διοικητού του Αποσπάματος Αώου Αντ/ρχου Μαρδοχαίου Φριζή προτείνεται να απονεμηθεί το Αριστείον Ανδρείας, η προαγωγή του εις τον αμέσως ανώτερον βαθμόν, και η μονιμοποίησις του ως αξ/κού διά το συμφέρον και εξυπηρέτησιν αυτής ταύτης της Πατρίδος.

Διά την ακρίβειαν της αντιγραφής

Β. Αρχιμανδρίτης
Γιάννινα 20-7-02
Επιμέλεια Δ.Α.Γ.

Βιβλιοπαρουσίαση

ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΕΤΣΗ Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός Περιφερειακό Τμήμα Ιωαννίνων - 100 χρόνια

Κυκλοφόρησε πρόσφατα ένα πολύ ενδιαφέρον βιβλίο του συμπατριώτη μας Χρήστου Τσέτση με τον τίτλο «Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός - Περιφερειακό Τμήμα Ιωαννίνων - 100 χρόνια». Είναι το ένατο στη σειρά έργο του ακαταπόνητου συγγραφέα κ. Τσέτση που στα τελευταία 12 χρόνια ασχολήθηκε συστηματικά και εμπειριστατωμένα με θέματα ιστορικά, κοινωνικά έχοντα σχέση με την πόλη των Ιωαννίνων και την ευρύτερη περιοχή, όπως Ηπειρώτες, άνθρωποι των Γραμμάτων και των Τεχνών, Ηπειρώτες Πολιτικοί, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων κ.λ.π. με σύνολο σελίδων υπέρ τις 2000. Βιβλία καλογραμμένα με πλούσια εικονογράφηση και λεπτομερή καταγραφή ιστορικών στοιχείων, λίαν πολύτιμα για τις νεώτερες γενιές.

Και όπως εξομολογείται ο ίδιος ο συγγραφέας -στην παρουσίαση του βιβλίου του- η εργασία του αυτή «απαίτησε και χρόνο και προσπάθεια και μόχθο».

Το αυτό βεβαίως ισχύει για όλη την ως τώρα συγγραφική του εργασία. Χρειάστηκε ν' ασχοληθεί πολύ χρόνο αναζητώντας επίμονα από ένα πλήθος αρχεία για την άντληση των απαραίτητων εκείνων στοιχείων, που συγκροτούν τις πολυσέλιδες συγγραφικές του εργασίες αλλά παράλληλα και αλληπάλληλες συνεντεύξεις με πρόσωπα, που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου μας.

Έτσι μας παρέδωσε πρόσφατα το βιβλίο του «Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός -Περιφερειακό Τμήμα Ιωαννίνων - 100 χρόνια», που μέσα από τις 240 σελίδες του γίνεται γνωστή η τεράστια προσφορά των Ερυθροσταυριτών του Τμήματος του Ε.Ε.Σ. Ιωαννίνων προς το κοινωνικό σύνολο από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα -100 χρόνια- αλλά και γενικότερα γίνεται εκτενής αναφορά και για τη δράση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού πανελληνίως.

Ο Ερυθρός Σταυρός υπήρξε ανέκαθεν η ευγενέστερη έκφραση προσφοράς του ανθρώπου προς τους πάσχοντες αδελφούς του τόσο εν καιρώ πολέμου όσο και σε ειρηνικές περιόδους, διότι ποτέ δεν έλειψαν οι δύσκολες στιγμές της ζωής από τις ανθρωπίνες κοινωνίες, που για να ξεπεραστούν χρειάζεται εθελοντική ή αμέριστη συμπαράσταση των υγιέστερων ατόμων.

Σα ζαγορίσιοι αισθανόμαστε ξεχωριστή χαρά για τις συγγραφικές επιτυχίες του κ. Τσέτση, που τυχαίνει να είναι γαμπρός στο Ζαγόρι, στο χωριό Νεγάδες. Και οι συγχαρητήριες ευχές μας για το έργο του είναι ολόθερμες περιμένοντας να έχουμε σύντομα και τις νέες υπό έκδοση συγγραφικές εργασίες του, όπως μας πληροφορεί ο ίδιος στο οπισθόφυλλο του βιβλίου του.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Να στρέψουμε ξανά το βλέμμα στα ερημωμένα χωριά μας!

Στις μέρες μας όλοι, κυβερνήση, πολιτικά κόμματα, τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, ο έντυπος Τύπος κ.λπ., ασχολούνται με την οικονομική και κοινωνική κρίση, από την οποία δοκιμάζεται η χώρα, με κίνδυνο να κατακυληθούμε στην έσχατη ένδεια, εξαιτίας αδέξιων χειρισμών των θεμάτων που απασχολούν τον τόπο από τους κυβερνώντες. Συνέπεια η παράκρουση και η κατάθλιψη να αποτελεί κυρίαρχο και σχεδόν μόνιμο μέρος της ζωής μας.

Για να ελαφρύνουμε λίγο τη θολή και τεταμένη κατάσταση που διαχέεται σε όλη τη χώρα, θα προσπαθήσουμε να περιγράψουμε τη ζωή που επικρατούσε παλιότερα στην ύπαιθρο, συγκρίνοντάς τη με το σημερινό άγχος και την τωρινή ομιχλώδη κατάσταση που υπάρχει στον τόπο και διαβρώνει τα θεμέλια της Πατρίδας.

Από ένα συμφωνητικό του 1894, το οποίο και παραθέτουμε, συμπεραίνουμε ότι οι κάτοικοι της υπαίθρου, για να επιβιώσουν, καλλιεργούσαν και την τελευταία σπιθαμή γης. Από το συμφωνητικό αυτό, που έγινε μεταξύ της Κοινότητας Δολού-Πωγωνίου και ενός Τούρκου (Τουρκαλβανού) της Βοστίνας (Πωγωνιανής), η οποία πριν από την απελευθέρωση (1913) κατοικιόταν από Τουρκαλβανούς και λίγους χριστιανούς, γίνεται φανερό πόσο λιγοστός, λειψός, ήταν ο καλλιεργήσιμος τόπος. Ελάχιστος έμενε για βοσκή των αιγοπροβάτων. Ο μισθωτής της βοσκήσιμης γης ήταν υποχρεωμένος να βόσκει τα γίδια του «χωρίς να περάσει το ορισμένο μέρος», γιατί το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής το καλλιεργούσαν. Η καταπάτησή του, θεληματικά ή αθέλητα, αποζημιωνόταν. Ο μπεξής (αγοροφύλακας) παραφύλαγε. Οι κάτοικοι έσπερναν σιτάρι, κριθάρι, βρώμη, ξερικό καλαμπόκι, φασόλια, ρεβύθια, φακές και άλλα, με τα οποία τρέφονταν

ολοχρονίς οι οικογένειες. Δύσκολη ζωή, αλλά ανέμελη, με τα «ζιαφέτια», τα γιορτάσια, τα πανηγύρια, τις χρονιάρες μέρες και τις άλλες χωριανικές εκδηλώσεις, που έδιναν τον τόνο και δημιουργούσαν ατμόσφαιρα φιλική, οικογενειακή.

Ανάμεσά τους υπήρξε σύμπνοια και αλληλοβοήθεια. Όλοι συμπραστέκονταν σε όλους: στο θέρο, στο αλώνισμα, στον όργωμα, στο σπάρισμα, στον τρύγο και σε όλες τις χωριανικές εργασίες. Έβγαине ο Πρωτόγερος κάθε πρωί και με τη στεντόρεια φωνή του καλούσε, τον «πάσα έναν» να συγκεντρωθούν στο μεσοχώρι για να καθαρίσουν τους δρόμους του χωριού, τα μονοπάτια που οδηγούσαν στα χωράφια και στα αμπέλια και για όποιες άλλες εργασίες υπήρχε ανάγκη να γίνουν.

Οι δημογέροντες, άγρυπνοι φύλακες των συμφερόντων των χωριών, οι πρόεδροι και τα μέλη των κοινοτικών συμβουλίων πριν από την κατάργηση των Κοινοτήτων, δεν περίμεναν να πληρωθούν από το δημόσιο για τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους, αλλά ανιδιοτελώς και με ευχαρίστηση ασκούσαν τα καθήκοντά τους για την ανάπτυξη του τόπου και τη βελτίωση των όρων της ζωής των κατοίκων.

Το συμφωνητικό που παρατίθεται είναι το εξής:

«Συμφωνητικόν

Ο υποφαινόμενος έλαβα την άδειαν από την κοινότητα του χωριού Δολού να βοσκήσω τα γίδια μου εις τα Παρακάτωνα εις το χαντάκι δολού από την αλατισιά λεγομένην δηλ. από το χωράφι του Γκάση δηλ. εις το χωράφι του Δημ. Γκάση μέχρι το σκέμπι και τον δρόμο όπου πηγαίνει προς τα αμπέλια εις αυτό το μέρος χρεωστώ να βοσκήσω τα γίδια μου χωρίς να απεράσω το ορισμένο μέρος από την σημερινή μέχρι 20 εικοσι Ιουλίου τους χρεωστώ να δώσω λόγον εάν γείνη

ζημία εις τα χωράφια τα ευρισκόμενα εις αυτό το μέρος Παρακάτω να δώσω δια λόγον βοσκής πέντε οκάδες λάδι εις την εκκλησίαν του χωριού Δολού και τίποτες άλλο και εις ένδειξιν υποφαίνομαι.

Χουσμένης Ισμαήλ Τζάνος
Εν Δολώ την 10 Ιουνίου 1896».

Γράφει ο
ΝΙΚΟΣ Θ. ΥΦΑΝΤΗΣ

Επομένως, οι κάτοικοι της υπαίθρου παλιότερα κατά την περίοδο του τουρκικού ζυγού και σχεδόν μέχρι τη δεκαετία του 1960, πάλεψαν με τα στοιχεία της φύσης, δούλεψαν σκληρά, μόχθησαν και μπόρεσαν να ημερώσουν το σκληρό χώμα, ώστε να τους παράσχει τα απαραίτητα για την επιβίωσή τους. Ζωή δύσκολη, κάτω από δυσχερείς συνθήκες, αλλά ζωή πλημμυρισμένη από αγάπη, συναδελφικότητα και ευρηματικότητα για την αντιμετώπιση των ποικίλων προβλημάτων.

Δυστυχώς, διαλύθηκαν οι Κοινότητες για να επιτευχθεί καλύτερα απορρόφηση και αξιοποίηση των κονδυλίων της Ε.Ε., αλλά συνέβη το αντίθετο. Παρατηρήθηκε, χωρίς όρια, αύξηση της διαφθοράς και ισχυρότερη κομματοκρατία. Η εφαρμογή πρώτα του «Καποδίστρια» και μετά του «Καλλικράτη» διέλυσαν το κύτταρο της ιστορικής επιβίωσης του Ελληνισμού, την μικρή αλλά τόσο ωφέλιμη και αποδοτική αυτοδιαχειριζόμενη κοινότητα. Οι παραδοσιακές δομές των χωριών έχουν αλλάξει ριζικά. Διαμορφώθηκαν νέες μορφές ζωής και αναπτύσσονται νέες δραστηριότητες. Με τη συνένωση σε ευρύτερους δημοτικούς σχηματισμούς με το νόμο «Καλλικράτης» έχει εκλείψει και το τελευταίο κανονικό στοιχείο, που συνένωσε τους κατοίκους και δημιουργούσε ισχυρούς συγγενικούς και χωριανικούς δεσμούς.

Η πληθυσμιακή συρρίκνωση, η οικογενειακή απορρύθμιση και γενικά η αποδυνάμωση, επέφεραν καίριο πλήγμα στην ύπαιθρο χώρα. Ουσιαστικά οι νέοι εγκατέλειψαν τα πατρικά σπίτια και έγιναν πρόσφυγες στα μεγάλα αστικά κέντρα, άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, αριθμοί χωρίς οντότητα, αθύρματα στα χέρια εκμεταλλετών, ενώ θα μπορούσαν να είναι άρχοντες στη γη τους.

Σιωπηλά και έρημα σήμερα τα χωριά μας συγκεντρώνουν μόνο αναπολήσεις και προγονικές μνήμες. Ερειπωμένα σπίτια και τοίχοι που καλύπτονται από βατσουνιές και κληματισίδες. Οι αμπελότοποι, οι βοσκότοποι και η καλλιεργήσιμη γη στέγνωσε, ρήμαξε, γέμισε αγκάθια και παλιούρια και είναι δυσδιάκριτα χωράφια και όρια χωραφιών. Χαλασμός και θανατερή ερημιά. Τα χωριά στένουν το ένα πλάι στο άλλο χωρίς φωνές, χωρίς ζωή. Η ερήμωση πήρε βιβλικές διαστάσεις, όχι μόνο των χωριών με ευάριθμους κατοίκους, αλλά και εκείνων που αριθμούσαν πάνω από πεντακόσιους και χίλιους διαμένοντες.

Τουλάχιστον, στις δύσκολες μέρες που περνάει ο τόπος, ως γίνει κάτι για την κοινωνική ανασύνταξη και την κοινωνική συνοχή, ώστε να μπορέσουμε να διατηρήσουμε τη γλώσσα, την ιστορική μας συνείδηση και την πολιτιστική μας παράδοση.

Πιστεύουμε ότι η αντιμετώπιση του θλιβερού αυτού φαινομένου εναπόκειται στην ευαισθησία, στην αγάπη και στον πολιτισμό μας. Είναι ανάγκη να δραστηριοποιηθούν Σύλλογοι, Αδελφότητες και άλλοι φορείς για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και για την προβολή της παράδοσης που έθρεψε γενιές και γενιές και διακεκριμένοι επιστήμονες ανέδειξαν τον πλούτο που κρύβουν μέσα τους αυτά τα ερημωμένα χωριά μας.

ΓΙΑ ΤΗ «ΔΟΞΑ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ»

Του Βασ. Τζιόβα

Ωραία και ενδιαφέρουσα η εκδήλωση της Εταιρείας Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου σε συνεργασία με το Δήμο Ζαγορίου, στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία και αξιόλογες οι παρεμβάσεις όλων των ομιλητών.

Συνειρμικά η τεκμηριωμένη και καυστική όπου έπρεπε ομιλία του Αρχιτέκτονα Θανάση Ζυγούρη, μας γύρισε 30 χρόνια πίσω (με την υπόμνηση του Μιχάλη Αράπογλου που είχε και τον συντονισμό της εκδήλωσης), σ' εκείνο το πρώτο Συνέδριο του ΚΕΖ (Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου) σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ), στα χωριά Τσεπέλοβο και Σκαμνέλι τον Μάρτιο του 1980, με θέμα «Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική».

Είχε προηγηθεί τον προηγούμενο χρόνο το Π.Δ. της 26.9.1979 «Περί καθορισμού ως παραδοσιακών των υφιστάμενων προ του 1923 των οικισμών του Ζαγορίου (25 από τα 44 χωριά).

Στο συνέδριο εκείνο ένας εκ των ομιλητών ήταν και ο Θανάσης Ζυγούρης, όπου αφού ανέλυσε κριτικά εκείνο το προεδρικό διάταγμα κατέληγε... «Φοβάμαι ότι και το διάταγμα αυτό θα έχει την τύχη όλων των αυστηρών νόμων. Δεν θα εφαρμοστεί ποτέ». Και δυστυχώς δεν έπεσε έξω.

Επίσης, σημαδιακή και άκρως σκωπτική η ατάκα του ρέκτη Αρχιτέκτονα και φίλου του Ζαγορίου Βασίλη Χαρίση, την οποία μας θύμισε ο Δήμαρχος στην παρέμβασή του, ατάκα που ειπώθηκε σε μια συνδερσία στην Αθήνα το 1998 λίγο πριν τον Καποδίστρια. Στο άκουσμα της ανακοίνωσης ότι εγκρίθηκε το ποσό των 800.000.000 δραχμών για την προστασία της Αρχιτεκτονικής παράδοσης στο Ζαγόρι ο Βασίλης είπε το αμίμητο... «Ευτυχώς είναι λίγα για να μην καταστραφεί το Ζαγόρι»! Κι όμως, έστω και μ' αυτά τα λίγα η καταστροφή δεν αποφεύχθηκε, με αποτέλεσμα πολλά χωριά μας να βιώνουν μια άνευ προηγουμένου μετάλλαξη Αρχιτεκτονική που προσβάλλει και την ιστορία και την παράδοση.

Το 1980 ήταν από τα χρόνια εκείνα των πολλών ονείρων και προσδοκιών για το Ζαγόρι και γενικότερα. Τα δυο χωριά του Συνεδρίου ήταν τότε οι σημαίες του Ζαγορίου και ήταν ακόμα γεμάτα κόσμο όπως και τα περισσότερα χωριά του. Η επικείμενη (σίγουρη πια) εισόδός μας στην ΕΟΚ έθρεψε αυτές τις προσδοκίες για ένα καινούριο ξεκίνημα και για το Ζαγόρι μας. Όμως, ύστερα από 30 χρόνια μ' όλα τα διάφορα... αναπτυξιακά προγράμματα, όχι μόνο ανάπτυξη δεν είδαμε, αλλά τα χωριά μας άδειασαν από τότε κατά τα 2/3 του πληθυσμού τους.

Μήπως η σημερινή κρίση μπορεί να αποβεί σωτήρια κατά το γνωστόν «ουδέν κακόν αμιγές καλού»;

Και πάλι συγχαρητήρια στους διοργανωτές μιας εκδήλωσης που μας αναγκάζει να σκύβουμε με περισσότερη αυτογνωσία στα προβλήματα του τόπου μας.

Η λήθη παραμερίζει τη «Δόξα της Πέτρας»...

Μπορούμε να κρατήσουμε όρθιο ό,τι πέτρινο απέμεινε σήμερα;

Σκέψεις με αφορμή την πρόσφατη ενδιαφέρουσα εκδήλωση της ΕΛΣΗ

Του ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

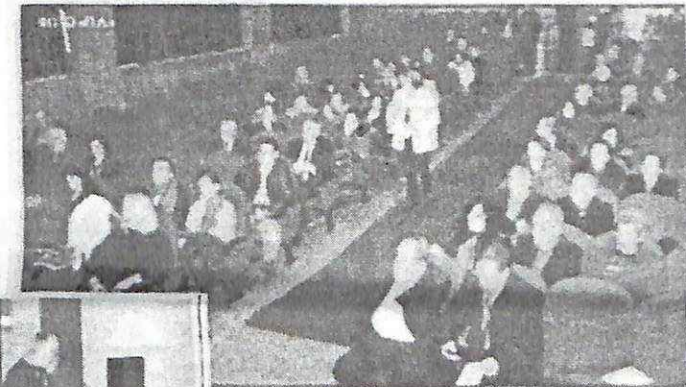
Πολύ ενδιαφέρουσα ήταν η προχθεσινή εκδήλωση της Εταιρείας Λογοτεχνών ακι Συγγραφέων Ηπείρου και του Δήμου Ζαγορίου για την «Δόξα της Πέτρας», που έγινε στη Ζωσιμαία Παιδ/κή Ακαδημία.

Συγχαίρω λοιπόν θερμά την κ. Άννα Δερέκα, Πρόεδρο της Εταιρείας Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου και τον κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, Δήμαρχο Ζαγορίου, τους ομιλητές: Γιώργο Σμύρη, αρχιτέκτονα, επίκουρο Καθηγητή Παν. Ιωαννίνων, Λαμπρινή Μπενάτση, Ιστορικό τέχνης, Θανάση Ζυγούρη, αρχιτέκτονα, Μαρία Τσούπη, δρ. Ιστορίας Αρχαιολογίας Π.Ι. και τον συντονιστή Μιχάλη Αράπογλου, αρχιτέκτονα δρ. Ανθρωπογεωγραφίας.

Τα θέματα τους μεστά περιεχομένου ιστορικού, λαογραφικού, αρχιτεκτονικού, αισθητικού, παραδοσιακού, ασφάλειας, προστασίας, άμυνας κ.λπ., που ο περιορισμένος χρόνος, εμπόδιζε την πλήρη ανάπτυξή τους, αλλά έστω και συνοπτικά ήταν το ένα καλύτερο από το άλλο.

Επιτρέψτε μου εδώ να προσθέσω και λίγες απλές σκέψεις μου, οι οποίες, στην επόμενη εκδήλωση πιθανώς να δώσουν κάποια επιπλέον ερεθίσματα για την πέτρα «εν στενή και ευρεία εννοία», συμπεριλαμβανομένων και των βράχων κατ' επέκταση και των βουνών. Οι πρώτοι άνθρωποι γεννιούνταν και κατοικούσαν στις πέτρινες σπηλιές και όταν ένοιωθαν τον εαυτό τους, τις λιανόπετρες και τα βότσαλα πρωτοπιάνανε με τα χέρια τους, με τις πέτρες έπαιζαν, με τις πέτρες έπαιζαν πετροπόλεμο και μ' αυτές γυμνάζονταν στη λιθοβολία, με τις πέτρες έχτιζαν τις πρώτες καλύβες τους κι αργότερα τα πρώτα σπίτια τους για ν' ασφαρίζονται καλύτερα από τις καιρικές συνθήκες, τα άγρια θηρία και τους άγριους συνανθρώπους τους, με τις πέτρες έχτιζαν τις ξηρολιθιές για να συγκρατούν το εύφο-

ρο χώμα στις άγονες πλαγιές, με τις πέτρες τοποθετούμενες ως όρια, χώριζαν τις ιδιοκτησίες των κτημάτων τους (χωράφια, κήποι, αμπέλια), με τις πετρόμυλες άλεθαν τα γεννήματά τους, με τις πέτρες έχτιζαν τα γεφύρια, τις εκκλησίες, τα Σχολεία, με τις πέτρες (τα ακατέργαστα κοτρώνια), οι γλύπτες δημιούργησαν τα αθάνατα έργα τους, με τις πέτρες, όπως είπε και η κ. Δερέκα, οι επιζώντες ξεπροβοδούσαν τους απερχομένους.

Μικρό το ακροατήριο στην εκδήλωση για την «Δόξα της Πέτρας». Στην ένθετη φωτο το πάνελ, με την Άννα Δερέκα στο βήμα.

Έλα όμως που όταν παρουσιάστηκε το τσιμέντο, άμπωξε τις πέτρες, τις χρήσιμες, τα πέτρινα έργα, ύψωσε τσιμεντένια μεγαθήρια όπου ο ελεύθερος άνθρωπος χωρίς καλά-καλά να το καταλάβει, αυτοεγκλωβίστηκε, εγκαταλείποντας το γραφικό «παλάτι» του, ανεξάρτητα αν ήταν μικρό ή μεγάλο.

Την άλλη φορά κ. Θανάση Ζυγούρη, στην επόμενη εκδήλωση, προσθέστε στον τίτλο της ομιλίας και τη λέξη Λήθη, δηλαδή να γίνει «Λίθος, λάθος, άλλοθι, Λήθη».

Και τώρα εμείς οι λίγοι, εσείς που μιλήσατε και εμείς που σας ακούσαμε, μπορούμε, τουλάχιστον να κρατήσουμε όρθιο και εν λειτουργία, ό,τι πέτρινο απέμεινε;

Όχι νομίζω, αλλά πιστεύω ότι επιβάλλεται εμείς οι ολίγοι, να συνεχίσουμε τον αγώνα, ο καθένας από τη δική του μεριά, έχοντας υπόψιν μας ότι:

«Την ιστορία κινεί το αίμα, το δάκρυ και ο ιδρώτας των αγίων και των σοφών».

(Από τον «Πρωινό Λόγο» Ιωαννίνων)

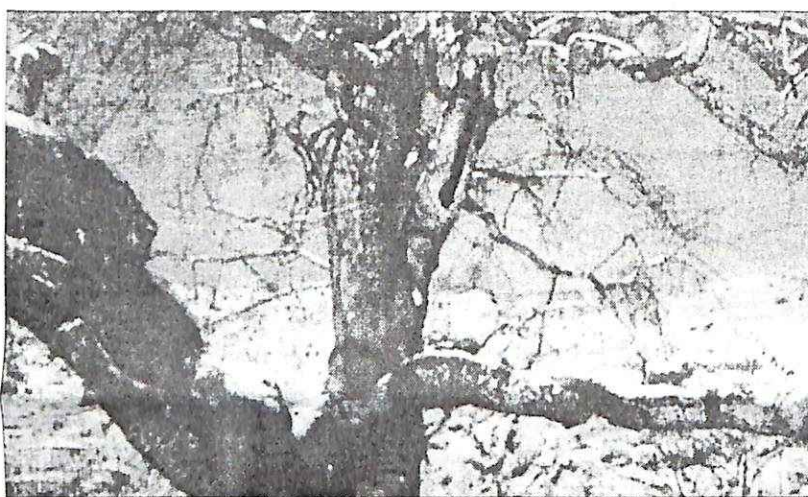
Η κ. Ανάπλασις

από την κούραση και μόλις συνήλθε, ρίχνοντας μια ματιά γύρω της, αμέσως έβαλε τις φωνές:

«Πω! Πω! Τι χάλια!

Αυτά τα δένδρα τι χρειάζονται εδώ!»

Tilleul! (λέγεται στα γαλλικά η λιπανθιά). Αυτό που βγάζει εκείνα τα βρωμολούλουδα όπου μαζεύονται τα scarabées..., πως τα λένε στα ελληνικά>. Κάποιος από τους βαστάζοντες ή από τους τυχαίως παρευρεθέντες θεατές, με χαμηλή φωνή, είπε «τζιντζιρέο!»

«Κι αυτή η ... ακακία που στα λουλούδια της έρχονται εκείνα τα ...les abeilles domestiques, πως τα λέτε σεις εδώ...», «μελίσσια», ακούστηκε μια φωνή, «που τσιμπάνε τους τουρίστες και είναι πολύ επικίνδυνα!».

Αμέσως όλα αυτά τα δένδρα να κοπούν και να γίνει εδώ ένα υπέροχο ξέφωτο για να βλέπουν ανεμπόδιστα οι ξένοι, τα πάντα γύρω τους.

Κι αυτό το ...πως το λέτε εδώ, (πουρνάρι, φώναξε κάποιος ανώνυμος παρατηρητής), κατασκότεινο είναι, σε πιάνει μελαγχολία όταν το βλέπεις, άσε που τα αγκαθωτά του φύλλα, όταν πέφτουν, γεμίζουν τις στέγες των σπιτιών, αμέσως να κοπεί! Όμως επειδή είναι πολύ παλιό και μεγάλο, να μην το κόψετε «μια και κάτω», γιατί μπορεί να φωνάξει κανένας από αυτούς που είναι «στον κόσμο τους», τους αναχρονιστικούς που τάχα τους αρέσει να προστατεύουν το περιβάλ-

λον και ότι τάχα ενδιαφέρονται για την ιστορία και την παράδοση του τόπου τους!

Πρώτα θα κόψετε όλα αυτά τα χαμηλά κλωνάρια του για να μπορούν τα σκαπτικά μηχανήματα να περνάνε άνετα κι όταν θα ανοίγετε το χαντάκι για να περάσουν οι σωλήνες συγκέντρωσης ομβρίων υδάτων, αποχέτευσης, ύδρευσης και τα ηλεκτρικά καλώδια, να κόψετε καλά όλες τις ρίζες αυτού του παλιόδενδρου. Και ύστερα θα το κόψετε σύριζα, να μην φαίνεται τίποτε από δαύτο, ούτε

να φυτέψετε ωραία εξωτικά φυτά! Ακούτε!».

Κάποιος από τους παρατηρητές ακούστηκε να λέει σιγανά: «εδώ είναι παλιό Νεκροταφείο». Κάτι έπιασε το αυτί της κ. Ανάπλασης, αλλά δεν κατάλαβε, είδε όμως τη γκριμάτσα του και ρώτησε τους υποβαστάζοντες, «τι είπε αυτός ο χωρικός»; «Είναι παλιό νεκροταφείο». «Νεκροταφείο!; Πω, πω! Και με φέρατε εδώ, δεν ντρέπεστε! Δεν ξέρετε, ότι, όταν πλησιάζω σε νεκροταφείο με πιάνει αλλεργία και τρέμω ολόκληρη!».

Και σε εντονότερο ύφος, επανέλαβε: «Είπα, θα ισιώσετε τον τόπο αυτό, θα διαπλατυνθεί ο παλιός δρόμος, ώστε να περνάνε ανεμπόδιστα δύο αυτοκίνητα, θα τσιμεντοστρωθεί κι έπειτα θα γίνει πλακόστρωτο με βουτηχτές στο τσιμέντο πλάκες».

«Αν, όπως είπε πριν κάποιος από τους «απ' έξω», βρεθούνε τάφοι, τι θα κάνουμε»; είπε ένας από τους υποβαστάζοντες.

Και πριν απαντήσει η κυρία, έλαβε το λόγο ένας άλλος από τους απ' έξω και είπε, αν υπάρχουν τάφοι, είναι τούρκικοι, δεν έχουν καμιά σημασία, φανερώνοντας έτσι την παντελή άγνοια της ιστορίας του μικρού μας τόπου.

«Οι χάρτες που έχει η υπηρεσία μου», είπε η κυρία «δεν δείχνουν πουθενά την ύπαρξη παλαιού Νεκροταφείου, σεις θα κάνετε ότι σας είπα και θα πετάξετε όλα τα μπάζα όπου σας υποδείχθηκε. Ακούσατε!»

Θα τελειώσετε το συντομότερο και θα έλθω ξανά να ιδώ κι αλίμονό σας, αν δεν εφαρμόσετε πιστά τη μελέτη μου: Ο εισαγγελέας θα σας περιμένει! Ναι, έγιναν όλες οι εργασίες όπως η κ. Ανάπλασις ήθελε! Μπράβο της!

Έτσι σήμερα άρματα και πεζοί διέρχονται άνετα!

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου

Πάπιγκον,
21 Οκτωβρίου 2008
Και 27 Μαρτίου 2011

«Ολοχρονίς» ανταμώματα, ανάσες των χωριών μας

Ελένης Οικονομίδου Δούβλη

Ολοχρονίς, στα γηρασμένα κι ολιγάνθρωπα χωριά μας –εκτός από τις μέρες τις καλές των γιορτών των Χριστουγέννων και του Πάσχα και τον καλοκαιρινό παράδεισο– οι λίγοι κάτοικοι με τις λιγοστές δυνάμεις και τη λιγότερη όρεξη, προσπαθούν να ομορφύνουν και να ποικίλουν την έτσι κι αλλιώς άχαρη και μονότονη ζωή τους με εκδηλώσεις στα μέτρα τους.

Αρχίζουν με τ' ανοιξιάτικα ανταμώματα στα ξωκλήσια όπως τ' Αη Νικόλα, στα Καλύβια Ελαφοτόπου και στη Βίτσα, στον Αη Θανάση των Ασπραγγέλων, στην πανέμορφη Αγία Τριάδα Ελάτης, στον Άγιο Χριστόφορο και άλλα και καταλήγουν στα φθινοπωρινά ρακοκάζανα.

Τα ρακοκάζανα που από μια παραδοσιακή αγροτική εργασία οικογενειακή ή έστω φιλική κατάντησαν τα τελευταία χρόνια σπουδαία κοσμαντάμωση με άφθονο τσίπουρο, βιολιά, γλέντι και το απαραίτητο τσίρκισμα, σουβλάκια, λουκάνικα και τη ... θεά προβατίνα.

Φέτος τα γιόρτασαν στους Ασπραγγέλους στη Βίτσα, στα Πάνω και Κάτω Σουδενά, στο Πάπιγκο κι αλλού. Ωραιες, απλές, απταισιδωτες, ήρεμες κι ήμερες συναντήσεις, γκαρδιακά μαζώματα χωρίς απαιτήσεις ιδιαίτερες, χωρίς διαφήμιση και ντόρο, απλά σπιτικά οικογενειακά όπως άλλοτε...

Τι θέλει τάχα ο μοναχός κι έρημος κάτοικος του σημερινού Ζαγοριού, παρά λίγη παρέα, έτσι για διαφυγή, για εκτόνωση για να δει-ξει ότι υπάρχει και «βαστάει» ακόμα.

Καλό χειμώνα χωριανοί

Η παρουσίαση της Χάρτας του Ρήγα στο Καπέσοβο και οι προοπτικές που ανοίγονται

Του Θουκυδίδη Παπαγεωργίου

Με την παρουσίαση της Χάρτας του Ρήγα του Βελεστινλή που έγινε στην Πασχάλειο Σχολή Καπεσόβου την Κυριακή, 4 Δεκεμβρίου του 2011, έκλεισε ο κύκλος μιας σειράς πολύ σπουδαίων εκδηλώσεων που διοργάνωσαν οι Καπεσοβίτες για να γιορτάσουν τα 150 χρόνια της Πασχαλείου Σχολής. Με όλα αυτά όχι μόνο απέδωσαν στους Ευεργέτες τους Αδελφούς Πσάλη τον οφειλόμενο φόρο τιμής και μνήμης, αλλά προβάλλαν ακόμα μια φορά ένα καυτό θέμα: την ανάδειξη των θησαυρών του Ζαγοριού και τη δυνατότητα πρόσβασης του καθενός σ' αυτούς! Ειδικά με την έκθεση των Ανθιβόλων (= σχεδίων) των Καπεσοβιτών Αγιογράφων και την Παρουσίαση της Χάρτας καταδείχτηκε με τον πιο σαφή τρόπο πως είναι δυνατόν ένα διατηρητέο μνημείο, όπως η Πασχάλειος, να οργανωθεί σαν εκθεσιακός χώρος, σε Μουσείο, όπου θα εκτίθενται τα Ανθιβόλα μας και η χάρτα μας και ό,τι άλλο σπουδαίο εμείς έχουμε στο Καπέσοβο...

Ύστερα από την πολύ ενδιαφέρουσα παρουσίαση της Χάρτας από τους ειδικούς των ομοιογραφικών εκδόσεων κ.κ. Γ. Κονταδάκη και Ν. Χατζηγεωργίου και ειδικότερα στον ρόπο εκτύπωσης της Χάρτας το 1798, αλλά και της ομοιογραφικής αναπαραγωγής συγκεκριμένου αριθμού παντομοιούτων αντιτύπων της χάρτας, δίνεται λύση και στο θέμα ασφαλείας των πρωτοτύπων (= κανένας δεν κλέβει αντίγραφο) και στην αντιμετώπιση των εξόδων που απαιτούνται για την ξενάγηση και φροντίδα της Σχολής, από την πώληση των αντιτύπων σε μια προσιτή τιμή, όχι ασφαλώς ευτελιστική... Σαν αρχή, σαν ξεκίνημα κι όταν δημιουργηθούν όλες οι προϋποθέσεις και αναγνωριστεί η Πασχάλειος σαν Μουσείο και τα κειμήλιά μας τα μεταφέρουμε και τα προβάλουμε, και εισιτήριο κόβουμε, και τον πολιτισμό μας αναδεικνύουμε, και θέσεις εργασίας εξασφαλίζουμε, και την τουριστική κίνηση ενισχύουμε.

Η εκδήλωση αυτή της 4ης Δεκεμβρίου 2011 στο Καπέσοβο έστειλε πολλά μηνύματα σε πολλούς αποδέκτες.

Ένα ανεπανάληπτο αντάμωμα

Ελένης Οικονομίδου Δούβλη

Το καλοκαιρινό αντάμωμα στο Μανασσή του Ζαγοριού δεν ήταν ούτε συνηθισμένο, ούτε τυχαίο. Το κάλεσμα, από το γνωστότατο Πολύβιο (Λάκη) Καρρά, μια ζωή στο τιμόνι του συνδέσμου Ζαγορισιών –λάτρη του Ζαγοριού, που θέλησε να κλείσει την ενεργή συμμετοχή του μ' ένα ζιαφέτι στο πατρικό του σπίτι.

Πολύπλευρο και καταξιωμένο στις συνειδήσεις των Ζαγορισιών το πολύχρονο έργο του. Οι άριστες παραστάσεις στο Πνευματικό Κέντρο, οι θαυμάσιες παρουσιάσεις του χορευτικού, μέσα κι έξω απ' την Ελλάδα, οι πιστές αναβιώσεις ηθών και εθίμων, τα ζιαφέτια στα διάφορα χωριά, όλα επί των ημερών του.

Εκείνο όμως που ιδιαίτερα τον χαρακτηρίζει είναι το πάθος του για το χορό και την μουσική. Το πάθος του αυτό τον έκανε να συγκεντρώνει και να καταγράφει όλη τη Ζαγορίσια μουσική πατροπαράδοτη κληρονομιά. Το δύσκολο, επίπονο και σοβαρό αυτό έργο έγινε με τη βοήθεια εκλεκτών μουσικολόγων κι αποτυπώθηκαν όλες οι Ζαγορίσιες ζυγιές σε πέντε cds με μεγάλο κόστος.

Είναι μια τεράστια προσφορά στον τόπο του που θα τον συνοδεύει και θα τον σηματοδοτεί. Γι' αυτό και με γλέντι θέλησε να κλείσει τα είκοσι χρόνια της ζωής του στον πολιτιστικό σύνδεσμο Ζαγορισιών. Όσοι είχαμε την τύχη να βρεθούμε στο φιλόξενο σπίτι του απολαύσαμε μια μοναδική κι ανεπανάληπτη βραδιά.

Το να μερακλωθείς με το κλαρίνο του Αρκαδόπουλου είναι ευτυχία, το να ακούσεις τη «φωνή του γραμμοφώνου» του Λάλιζα είναι μια ευτυχισμένη στιγμή, το να παραδοθείς στους ρυθμούς των «Τακίμ» είναι τύχη, όμως, το να τους απολαύσεις όλους μαζί σ' ένα μικρό παρθένο κι ανέγγιχτο ακόμα χωριό το Μανασσή είναι θαυμαστή συγκυρία, κατάνυξη, πραγματική.

Όπως τύχη είναι να συμπεριλαμβάνεσαι στη μεγάλη παρέα των φίλων του Πολύβιου, κι έχει πάρα πολλούς, ενός νέου ανθρώπου αφιερωμένου κυριολεκτικά στο Ζαγόρι.

Χιλιοκαλώς τον ήραμαν τούτον το νοικοκύρη κάτω από την πυκνόφυλλη κληματαριά του πατρικού του σπιτιού του ακουμπισμένη στις παλιές γρεντές φερμένες από το δάσος του χωριού «οι Τακίμ». Το ξακουστό σύνολο των «Τακίμ» με το ξεχωριστό παίξιμό τους αποτελούν εξαιρετοι μουσικοί, δεξιότητες, καθένας στο είδος του. Ο Αλεξ. Αρκαδόπουλος στο κλαρίνο, ο Γιώργο Μαρινάκης, ο Μάνος Κοτσουγγέλης, ο Ανδρέας Παππάς, ο Γιάννης Πλαγιαννάκος, ο Κώστα Μερετάκης, ο Θωμάς Κωνσταντίνου, ο Πάνος Δημητρακόπουλος. Μαζί τους ο τραγουδιστής Παναγιώτης Λάλιζας. Αληθινή μυσταγωγία! Που εξελίχθηκε σ' ένα ανεπανάληπτο γλέντι.

Ήταν τάχα ο νοικοκύρης, ευγενικός, φιλικός, πληθωρικός στη φιλοξενία όσο και στο μεράκι, ήταν η καλόβολη μητέρα του παλιά Ζαγορίσια νοικοκυρά, ήταν η συγκίνηση της στιγμής που μεγάλωνε το κέφι που έφερνε το κρασί και το τσίπουρο, οι πίτες κι οι μεζέδες, ήταν η ατμόσφαιρα η σπιτική της μεγάλης παρέας, χωρίς τύπους και πρωτόκολλα, αυθόρμητα και πηγαία στην αγκαλιά του Ζαγοριού;

Ήταν τα γεμάτη συγκίνηση λόγια του νοικοκύρη που με την παραιτήσή του αλλάζει σελίδα στη ζωή του. Ήταν... ήταν και τι δεν ήταν...

Σίγουρα ήταν ένα ανεπανάληπτο Ζαγορίσιο ζιαφέτι. Κι ότι να γράψει κανείς για το μεράκι και το πάθος αυτού του αφιερωμένου στο Ζαγόρι ανθρώπου είναι φτωχό και λίγο...

ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ «Η ΦΕΥΓΟΥΣΑ ΚΟΡΗ» ΜΕ ΤΗ ΡΗΝΙΩ ΚΥΡΙΑΖΗ

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννίνων, ξανάφερε στα Γιάννινα την παράσταση «Η φεύγουσα κόρη» με τη δική μας ηθοποιό Ρηνιώ Κυριαζή.

Τη Δευτέρα 12 Δεκεμβρίου το βράδυ, σε μια γεμάτη αίθουσα στο «Καμπέριο», η Ρηνιώ μας μάγεψε με τον συναρπαστικό μονόλογό της από το διήγημα «Μια ψυχή» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, που φέτος γιορτάζονται τα 100 χρόνια απ' το θάνατό του, σε σκηνοθεσία της Μίρκας Γεμεντζάκη.

Για την ιστορία «Η φεύγουσα κόρη» παρουσιάστηκε για πρώτη φορά εκτός Ελλάδας, καλεσμένη στο διεθνούς φήμης φεστιβάλ «Brave festival» στο Wrocław της Πολωνίας στις 5 Ιουλίου 2008.

Για την ερμηνεία της στην παράσταση αυτή, η Ρηνιώ Κυριαζή ήταν υποψήφια για το βραβείο Μελίνα Μερκούρη 2006.

Συγχαρητήρια στη Ρηνιώ που την απολαύσαμε σαν «Φεύγουσα κόρη», αλλά και τη χαρήκαμε σαν «επιστρέφουσα κόρη» στον τόπο της, στα Γιάννινα και στο Καπέσοβο με την ευχή να μην ξαναφύγει προσφέροντας τα πλούσια καλλιτεχνικά της προσόντα σ' αυτόν.

«Ζ»

ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ - ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ

Εθελοντισμός και ουσιαστική δημιουργική προσφορά σε βασικό και επείγον έργο του χωριού μας

Η Τοπική Κοινότητα Ελαφοτόπου αισθάνεται την ανάγκη να εκφράσει τις ευχαριστίες της στους κάτωθι φορείς και πρόσωπα:

1) Το Δήμαρχο Ζαγορίου για την κατανόηση και βοήθεια σε μόνιμο, βασικό και χρονίζον πρόβλημα του χωριού μας: Γενική επισκευή κτιρίου Κοινοτικού Γραφείου – Διαχωρισμός χώρου Ιατρείου και Αίθουσας πολλαπλών χρήσεων.

2) Την Ένωση Αποδήμων Ελαφοτόπου για την παραχώρηση του Κυλικείου για τις ανάγκες του πανηγυριού.

3) Τον Αθλητικό Όμιλο Ελαφοτόπου για την επιτυχή συνδιοργάνωση του Πανηγυρικού καθώς και όλων των εκδηλώσεων.

4) Όλους όσους εβοήθησαν, βοηθούν και θα βοηθήσουν στην αποπεράτωση των εργασιών στο κτίριο του Κοινοτικού Γραφείου, με προσωπική αφιλοκερδή εργασία, ελάχιστη προσφορά στους μόνιμους κατοίκους του χωριού και τη νεολαία μας.

5) Τη Νεολαία του χωριού για την αυθόρμητη συμμετοχή της στην αποτελεσματική διοργάνωση του Πανηγυριού καθώς και όλων των εκδηλώσεων, όπως και για την ομόφωνη απόφαση να διατεθούν τα έσοδα του πανηγυριού στο βασικό και επείγον έργο κτιρίου του Κοινοτικού Γραφείου.

Η προσωπική εθελοντική προσφορά εργασίας είναι η μοναδική λύση στους ιδιαίτερα δύσκολους καιρούς που περνά η χώρα μας. Τούτο άλλωστε ήταν παράδοση και συνήθεια στον Ελαφότοπο.

Με εκτίμηση
Ο Τοπικός Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

Καλλιτεχνία και εραστές

Οι καλές τέχνες στο πέρασμα των χρόνων έχουν πάντα πολλούς εραστές αρκετοί εκ των οποίων παραμένουν άγνωστοι πολλές φορές ή έχουν περιορισμένη τη φήμη τους. Πάντα οι άνθρωποι επιδιώκουν τρόπους να εκφράσουν τη δημιουργικότητα της πνευματικής τους υπόστασης και δεν είναι λίγες οι φορές που έργα αγνώστων γίνονται διατηρητέα μνημεία.

Ένας τέτοιος υπηρέτης της ζωγραφικής είναι και ο **Γεώργιος Παπαδόπουλος**, συζυγος της χωριανής μας Φεβρωνίας Ευαγγελίδη. Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννίνων «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ» φιλοξένησε από 26 Οκτωβρίου έως 4 Νοεμβρίου 2011 έκθεση των έργων ζωγραφικής του Γ. Παπαδόπουλου.

Είναι ζωγράφος αυτοδίδακτος. Ζει στα Ιωάννινα και κατάγεται από την Αρτοπούλα Δωδώνης. Με την ζωγραφική ασχολείται στον ελεύθερο χρόνο του.

Τα έργα του εμπνέεται από τη φύση που ζει με πάθος είτε ως ορειβάτης, είτε ως ψαράς κ.λ.π. Συγχαρητήρια πολλά και του ευχόμαστε υγεία και καθ' επιτυχία στους στόχους του.

Εκ του συλλόγου

Κων/νος Αθαν. Καραβίδας

(από Καλουτά Ζαγορίου)

Χειρουργός κεφαλής και τραχήλου, Επανόρθωσης και Αποκατάστασης Προσώπου Στοματικής και Γναθοπροσωπικός χειρουργός. Δέχεται καθημερινά κατόπιν ραντεβού.

Κλινική Αγίου Λουκά – Πανόραμα Θεσ/νίκης - Γραφείο 10 - Κτίριο Γ

Τηλ. Γραμματέως 2310486663, 6977097207

Τηλ. Γραφείου 2310390670 - Pager Κλινικής 2310 380161

ΙΔΡΥΜΑ
I & E
ΓΚΑΝΗ

Ιωάννινα 6 Δεκεμβρίου 2011
Αριθ. Πρωτ.: 174

Προς

Την Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου

Σίνα 4

Τ.Κ 45 444

Ιωάννινα

Αξιότιμοι

Το Ίδρυμα "Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή" με ιδιαίτερη χαρά σας προσφέρει και φέτος δέκα ημερολόγια του έτους 2012 με θέμα την πόλη των Ιωαννίνων του 19^{ου} αιώνα, όπως αυτή απεικονίζεται σε σπάνιες δεκαοχτώ γραβούρες.

Το ΔΣ του Ιδρύματός σας εύχεται επιτυχία στο σημαντικό έργο σας και για το έτος 2012.

ΣΗΜ. ΣΥΝΤ.: Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΙΔΕΖ ευχαριστούν θερμά το Ίδρυμα ΓΚΑΝΗ και τον Πρόεδρό του κ. Ναπ. Μάρσαρ, ευχόμενοι κι εμείς καλό και καρποφόρο το 2012 για το Ίδρυμα.

ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΠΑΝΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΟΣ»

Ύστερα απ' όσα έγραψα τον Νοέμβριο του 2010 (ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ, φύλλο 389) για την επανίδρυση και το ξεκίνημα της ποδοσφαιρικής ομάδας του Ζαγορίου, ήρθε η ώρα να σχολιάσουμε την μέχρι σήμερα πορεία της. Το προσωρινό ΔΣ ύστερα από εκλογές αντικατέστησε νέο ΔΣ αποτελούμενο από τους: Ράπτη Χρήστο, Πρόεδρο (Καπέσοβο), Ρούσκα Παναγιώτη, Αντ/δρο (Καρυές), Χατζαρόπουλο Δημήτριο, Γραμματέα (Μεσοβούνι), Παπιγκιώτη Θεόδωρο, Ταμία (Τσεπέλοβο), Παπιγκιώτη Παντελή, Γενικό Αρχηγό (Άνω Πεδινά) και τα μέλη Δεμάτη Λεωνίδα (Άνω Πεδινά), Παπαρούση Άκη (Βίτσα), Ράπτη Μιχάλη (Καπέσοβο) και Αρβανίτη Σπύρο (Μονοδέντρι).

Τα παιδιά που έβγαλαν δελτία ανέρχονται σε 34 και είναι 10 απ' το Τσεπέλοβο, 6 απ' το Καπέσοβο, 4 απ' το Κουκούλι, 2 απ' το Βρυσσάρι, 2 απ' το Σκαμνέλι, 2 απ' τα Άνω Πεδινά και 1 από Ασπραγγέλους, Μονοδέντρι, Λάιστα, Αρίστη και Βίτσα. Τέλος 2 παιδιά από Αλβανία, που εργάζονται στο Ζαγόρι κι ένας φίλος απ' τα Γιάννινα. Απ' το πάνελ λείπουν παιδιά απ' το Ανατολικό Ζαγόρι, ίσως για λόγους αποστάσεων, ίσως για λόγους ενημέρωσης. Η ομάδα εκπροσωπεί όλο το

Ζαγόρι, εκπροσωπεί 44 τοπικές κοινότητες και θα πρέπει το ΔΣ να το εξετάσει αυτό το θέμα. Δεν λέω ότι πρέπει να ξεπεράσουμε τα 44 δελτία ποδοσφαιριστών, αλλά υπάρχει και το μπάσκετ και το βόλεϊ κι ας δημιουργήσει το σωματείο κι άλλα τμήματα, όπως άλλωστε προβλέπει το καταστατικό του. Ίσως είναι νωρίς ακόμα, αλλά ας τεθεί στα υπόψη.

Η ποδοσφαιρική ομάδα παίζει στην Γ' Ερασιτεχνική Κατηγορία Ηπείρου και ανήκει στον Α' όμιλο, όπου παίζουν 14 ομάδες, οι περισσότερες από συγκεκριμένα χωριά.

Στις αρχές Δεκεμβρίου η ομάδα βρίσκεται στην 4η θέση με 20 βαθμούς. Τα παιδιά προπονούνται δύο φορές την εβδομάδα, τότε στη Λιμνοπούλα, τότε στο Τσεπέλοβο, από τους Θωμά Ράπτη (Γυμναστή ΤΕΦΑ), Γιάννη Βασδέκη και Ηλία Ράπτη, οι οποίοι αφιλοκερδώς κατευθύνουν και την ομάδα στη διάρκεια των επίσημων παιχνιδιών. Θάλαγα ότι στην ομάδα επικρατεί αγάπη και φιλία.

Οι επιτυχίες δημιούργησαν συνθήκες ενθουσιασμού και αγωνιστικότητας κι όλα τα παιδιά ζητούν να μπουν στην επόμενη. Είχα προβλέψει ότι θα θάβουν επιτυχίες, μια που η πρώτη χρονιά (2010-2011) ήταν οργα-

νωτική και αναγνωριστική. Ποιοι είναι οι στόχοι της ομάδας για μελλοντικά, προς το παρόν ας το αφήσουμε για την άλλη χρονιά.

Η ομάδα πορεύεται αυτά τα δύο χρόνια με την στήριξη χορηγών. Προσωπικά ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, αλλά και το σύνολο του Δημοτικού Συμβουλίου βοήθησαν το σωματείο με οικονομικές ενισχύσεις, αλλά και με άλλου είδους παροχές και ευκολίες. Μεγάλος χορηγός στην ομάδα είναι η οικογένεια Ζωγράφου Τσομπανίδη (Μύλοι Αγίου Γεωργίου Ιωαννίνων) σε είδη ρουχισμού. Επίσης χορηγοί είναι ο κ. Θεοφάνης Τσάνος (εμπορία τζαμών), η εταιρεία «ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Χ. Παπαρούσης - Μ. Λύτσακας ΟΕ», η εταιρεία «ΕΛΑΣΥΝΑΕ» του συμπατριώτη μας Μιχάλη Α. Ράπτη (μέλους του ΔΣ) και τέλος τα ανθρωπιά Παπαχρήστου στα Γιάννινα. Μεγάλη η σημασία των χορηγών για να σταθεί η ομάδα και το σωματείο, αλλά λίγοι μέχρι στιγμής οι χορηγοί. ας το εξετάσουν κι άλλοι Ζαγορίσιοι και φίλοι μας, είτε πατριωτικά είτε διαφημιστικά. Νοιώθουμε περήφανοι για την πορεία της ομάδας και θέλουμε να σταθεί στο προσκήνιο, αλλά πρέπει να βοηθήσουμε οικονομικά, άλλος λίγο, άλλος περισσότερο.

Για του λόγου το αληθές θα αναφερθώ στο ημερολόγιο 2012 που εκδόθηκε και κυκλοφορεί απ' το σωματείο και ελπίζω να εξαντληθεί ώστε να αποφέρει κάποιο έσοδο στην ομάδα. Χορηγοί στην έκδοση του ημερολογίου με τη σειρά: Διονύσης Στεφάνου, που έχει εστιατόριο στην Ελάτη, Θεόδωρος Παπιγκιώτης, που έχει ταβέρνα στο Τσεπέλοβο, Σπύρος Αρβανίτης, που έχει ξενοδοχείο-εστιατόριο στο Μονοδέντρι, αδερφός Ράπτη με παραδοσιακό ξενώνα στο Καπέσοβο και ο κ. Νικόλαος Μακρής, ασφαλιστικός σύμβουλος στην Ευρωπαϊκή Πίστη.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ κ. Χρήστος Ράπτης, εκφράζοντας το σύνολο του ΔΣ, ευχαριστεί, από τούτη τη σελίδα, όλους τους χορηγούς που βοήθησαν μέχρι τώρα την ομάδα και ιδιαίτερα την οικογένεια Ζωγράφου Τσομπανίδη και όλους τους χορηγούς για την έκδοση του ημερολογίου.

Ο υπογράφων καλεί τους νέους ν' ακολουθήσουν την ομάδα είτε σαν αθλητές είτε σαν θεατές. Λένε ότι ο δωδεκάτοτος παίκτης είναι οι φίλαθλοι. Τέλος, όλοι μας ευχόμαστε σε όλους «Καλές Γιορτές» και «Ευτυχισμένο το 2012» και επιτυχίες στην ομάδα μας.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Αλέξανδρος Κων. Κατσιούρας

Ο αγαπητός συγχωριανός μας Αλέκος. Τελικά δεν κατάφερε να ταξιδέψει το τελευταίο του ταξίδι της επιστροφής στο αγαπημένο του χωριό και να τον αγκαλιάσει για πάντα η πατρική γη, να τον αναπαύσει και να τον απαλλάξει απ' την ψυχρή και άπονη ξενιτειά. Ούτε μια χούφτα χώμα ελληνικό δεν είχε την τύχη να πάρει μαζί του για ευλογία στην ξένη και άσπλαγχη γη. Δεν είχε φανταστεί την τελευταία του πνοή να βγαίνει στην Αμερική, που αναγκάστηκε να ταξιδέψει οικογενειακώς προκειμένου να ζήσει καλύτερα.

Όλοι εμείς όμως οι χωρινοί τον συνοδεύουμε με τις θερμές ευχές μας, γιατί μας άφησε ευχάριστες αναμνήσεις. Ένα διαρκές ήρεμο και χαμογελαστό πρόσωπο, τον παραδοσιακό του γάμο με τον Γρηγόρη Καψάλη, το τσελιγκάτο του πατέρα του, τη βιοπάλη με τους γίγαντες στο ποτάμι, την έντονη παρουσία του με το καφενείο.

Αγαπητέ Αλέκο, δεν έφυγες μόνος σου. Σε συνοδεύουν οι ευχές μας, η αγάπη του χωριού σου και ελπίζουμε πως κάποια στιγμή το μικρό κασελάκι σου θα φροντίσουν οι δικοί σου να το μεταφέρουν στον Άη Δημήτρη, για να μας βρει όλους μαζί και πάλι η καινούργια ζωή της κοινής ανάστασης. Ως τότε καλή αντάμωση. Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή σου και να δώσει παρηγοριά στους συγγενείς σου.

Οι συγχωριανοί σου - ΕΞ. Σύλ. Καβαλλαρίου

Γεώργιος Τσίπης

Έφυγε πρόωρα από κοντά μας σε ηλικία 65 ετών, στις 9 Νοεμβρίου, χτητημένος απ' την επάρατη νόσο, ο συγχωριανός μας Γεώργιος Τσίπης, γαμπρός του Σπυρίδωνος Τόσκα και πατέρας τριών παιδιών, ελάχιστα χρόνια συνταξιοδοτημένος απ' τον ΟΤΕ όπου εργάστηκε.

Στη γήινη πορεία του άφησε έντονα τα ίχνη της ανθρωπιάς, της αγνότητας και της αγάπης προς το συνάνθρωπο αλλά και του καλού οικογενειάρχη. Ήταν αυθόρμητος και εκδηλωτικός στα γλέντια. Με συγκίνηση θυμόμαστε πλέον το βαρύ και παθητικό χορό του ανυπόδητος και πληθωρικός στο συναίσθημα. Αγαπούσε το χωριό μας, το ποτάμι, τη φύση, τη ζωή του. Το σκληρό χτύπημα της ασθένειας που τον ταλαιπώρησε πάνω από ένα χρόνο αποτελεί σχήμα οξύμωρο μπροστά στην αγνή του ψυχή, την απλότητα, την πραότητα και τον ήπιο χαρακτήρα που τον διέκριναν. Ο Θεός όμως ως δίκαιος κριτής γνωρίζει πολύ καλύτερα απ' τους ανθρώπους ποιο είναι το καλύτερο για τον καθένα μας κι εμείς οφείλουμε να σεβαστούμε την απόφασή του. Ευχόμαστε στον αγαπημένο μας Γιώργο ανάπαυση της ψυχής του και παρηγοριά στους οικείους του. Η μνήμη του θα μένει για πάντα στην καρδιά μας αφού όλοι μας μόνο τον καλό του λόγο γνωρίσαμε στο πρόσωπό του. Αιώνια σου η μνήμη Γιώργο

ΕΞ. Σύλλογος Καβαλλαρίου

Βασίλειος Τσούπης

Την 15ην Δεκεμβρίου ε.έ. απεβίωσε στα Ιωάννινα ο Βασίλειος Τσούπης 84 ετών, σύζυγος της Παπιγκιώτισσας Αθηνάς Στεφάνου Παπακώστα. Η κηδεία του έγινε την επομένη στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων. Θερμά συλλυπητήρια στη γυναίκα του, τα παιδιά του, τα εγγόνια και λοιπούς συγγενείς.

Η μη συμμετοχή μας στην κηδεία του, λόγω μη έγκαιρης ενημέρωσης μας λύπησε πολύ.

Αγγελική και Δημήτριος Γκέκης

Σπύρος Τσοφόπουλος

Ένα ακόμα επίλεκτο μέλος της Γιαννιώτικης ποδοσφαιρικής οικογένειας «έφυγε» προχθές απ' τη ζωή σε ηλικία 84 ετών.

Ο Σπύρος Τσοφόπουλος παλιός ποδοσφαιριστής του Ατρόμητου Ιωαννίνων στα μεταπολεμικά χρόνια, «αμετανόητος» φίλος της ΑΕΚ, μέλος στο Δ.Σ. του ΠΑΣ Γιάννινα στην περίοδο Χρήστου Μήτσο και για μεγάλο χρονικό διάστημα μέλος του Δ.Σ. της ΕΠΣΗΠ κηδεύτηκε χθες στο νεκροταφείο του Αγίου Νικολάου Κοπάνων. Στην εξόδιο ακολουθία βρέθηκαν πολλοί παράγοντες του τοπικού ποδοσφαίρου και πλήθος κόσμου.

Τον επικήδειο εκφώνησε ο για πολλά χρόνια πρόεδρος της ΕΠΣΗΠ Ξενοφών ΚΟΝτούρης. Καλό ταξίδι Σπύρο...

Με ανακοίνωσή της η Συντονιστική Επιτροπή της Ενωτικής Κίνησης Ερασιτεχνικού Ποδοσφαίρου, εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια για το θάνατο του Σπύρου Τσοφόπουλου, παράγοντα επί πολλά έτη της Ε.Π.Σ.Η.Π., στην οικογένειά του και τους οικείους τους.

Μνημοσύνη Φάνη Τουλούπη

Πέρασαν κιόλας δύο χρόνια από τότε -χρονιάρες μέρες- που έφυγε ο Φάνης και μας λείπει. Λείπει στο χωριό του, τελευταίο αγαπητό αραξοβόλι της ζωής του, λείπει στους δικούς του και λείπει σε μας τους φίλους του μιας ολόκληρης ζωής. Στον Κώστα, στο Γιώργο, σε μένα.

Όμως, ίσως καλύτερα που έφυγε νωρίτερα και δεν έζησε την καταστροφή του πατρικού -εκκλησιάς του- από φωτιά πριν ένα χρόνο. Θα ήταν ακόμα ένας θάνατος για το Φάνη, γιατί μαζί με το σπίτι έγινε στάχτι ό,τι με πάθος μάζεψε ο Φάνης, η ζωή, το αρχείο του με τις μνήμες που τροφοδοτούσαν τη σκέψη και τα γραπτά του.

Η μνήμη που τελικά τον πρόδωσε για να τον σκοτώσει πριν πεθάνει.

Φάνη θα σε θυμόμαστε πάντα σα να μην έφυγες ποτέ.

B.T.

Ευτέρπη Φανίτσιου

Απεβίωσε πλήρης ημερών η Ευτέρπη Φανίτσιου (97 χρονών), αδερφή του συγχωριανού Βασίλη Φανίτσιου. Η Ευτέρπη όλη τη ζωή την έζησε στο χωριό και δούλεψε στα χωράφια «Στις Μπέντις».

Έτσι μεγάλωσε το γιο της Σπύρο -κάτω από δύσκολες συνθήκες- κι αυτός βέβαια τη φρόντισε στα στερνά της κι όλη η οικογένειά του την περιέβαλε με αγάπη.

Θερμά συλλυπητήρια στο Σπύρο φανίτσιο, τη νύφη της και στα εγγόνια της Χρήστο και Ουρανία, να της πάρουν τα χρόνια της.

Χαρά Παπαδοπούλου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γεννήσεις

– Η Λένα Γιάγκου και ο Γιάννης Κουζινόπουλος απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στην Αθήνα στις 28 Οκτωβρίου 2011.

– Η Βάσω Μίχα και ο Δημήτρης Τσαφαντάκης χάρισαν στη Μαρία τους μια χαριτωμένη αδελφούλα στην Κρήτη στις 10 Νοέμβρη 2011.

– Η Τζάναθη Κοκορδάτου και ο Λάζαρος Καλογήρου απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο κοριτσάκι το Σάββατο 12-11-2011 στα Γιάννενα και η Εύη Κάπη με τον Γιώργο Καραγιάννη το επόμενο Σάββατο ξημερώματα 19-11-2011 έγιναν γονείς χαριτωμένου κοριτσιού.

Να ζήσουν τα νεογέννητα με υγεία και χαρά!...

Θάνατοι

– Στις 25 Νοέμβρη έφυγε για πάντα η καλονοικοκυρά 82χρονη Στέλλα για ν' αναπαυτεί κοντά στον αείμηστο σύζυγό της Μενέλαο Στογιάννη στην Αθήνα. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ

Γεννήσεις

– Η Κων/να και ο Κώστας Τσιαπίλης απόκτησαν στα Γιάννενα πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στις 16-11-2011. Να ζήσει ευτυχισμένο!...

ΔΙΚΟΡΦΟ

Γάμοι

– Ο Βασίλης του Λάζαρου Ρηγανάτου και της Ρούλας Γκαμίλη (από τα Δολιανά) και η εκλεκτή του Κατερίνα Γραμμενιάτη παντρεύτηκαν στις 12-11-2011 στο Δημαρχείο Ιωαννίνων. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν!...

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Βαπτίσεις

– Βαπτίστηκε στην Αθήνα, η τρίτη εγγονή του αντιπροέδρου της Ένωσης Ζαγορισίων Γιώργου Δ. Τσουμάνη και την είπαν Ιωάννα. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Η συμπαθέστατη Κατερίνα Καραθασίλη που είχε γεννηθεί το 1927 αναπαύτηκε 2 μέρες πριν από τη γιορτή της στον Άγιο Αθανάσιο Τσεπελόβου κοντά στον αείμηστο σύζυγό της Διομήδη. Θερμά Συλλυπητήρια!...

Συλλυπητήρια

– Η 45χρονη Αγαθή Χρήστου από τη Μολυβοσκεπάστη αναπαύτηκε για πάντα στην

Περίβλεπτο το Σάββατο 26-11-2011. Συλλυπητήρια στ' αδελφία της Κων/νο Χρήστου, Ελένη Κ. Τσαβαλιά και λοιπούς συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

* * *

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Γάμοι

– Στη Γεωργία Παπιγκιώτη για τους γάμους της κόρης της Δήμητρας θερμά συγχαρητήρια. Βάφτιση

– Ο Γιάννης Αυλωνίτης και η Ρούλα Παπιγκιώτη βάφτισαν το πρώτο τους παιδί. Να τους ζήσει ο Ζώης.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Θάνατοι

– Στις 29 Νοεμβρίου 2011 πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του ο Σόλων Παπαγεωργίου σε ηλικία 90 ετών.

Στους δικούς του τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Ελένη Δούβλη

ΒΙΤΣΑ

Συλλυπητήρια

– Μια υποδειγματική δασκάλα, η Κατίνα Ζαγόρου, το γένος Αναγνωστάκη έφυγε για το αγύριστο ταξίδι.

Με το ήθος και τη ζωή της διδάξε τις αξίες που υπηρετούσε. Η διδασκαλική οικογένεια της παλιάς φρουράς έγινε φτωχότερη.

Θερμά συλλυπητήρια στα αδελφία της Παναγιώτη και Βασιλική Ζωρδούμη και στα ανήψια της.

Ελένη Δούβλη

Θάνατοι

– Στις 29 Νοεμβρίου πέθανε ο συμπατριώτης μας Νικόλαος Κήτας σε ηλικία 78 ετών και την επιμένη ενταφιάστηκε στην Περίβλεπτο Ιωαννίνων. Στη σύζυγό του και λοιπούς συγγενείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Το «ΖΑΓΟΡΙ» μας

ΔΙΛΟΦΟ

– Πέθανε και κηδεύτηκε στα Ιωάννινα ο συμπατριώτης και φίλος μας Σπύρος Τσιοφόπουλος σε ηλικία 84 ετών. Στη σύζυγό του Γεωργία και τα παιδιά του και σ' όλους τους συγγενείς του τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Το «ΖΑΓΟΡΙ» μας

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Θάνατοι

– Πέθανε στις 30 Νοεμβρίου και κηδεύτηκε την επομένη στα Γιάννινα ο γνωστός συμπατριώτης μας Δημήτριος (Τάκης) Τζούφης σε ηλικία 84, συνταξιούχος των ΕΛΤΑ. Στη σύζυγό του, τα παιδιά του, τ' αδέρφια του και σ' όλους τους συγγενείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΔΕΜΑΤΙ

Γεννήσεις

– Η Αρετή Δ. Παππά-Λάμπρη και ο Πέτρος Χαρίτος απόκτησαν αγόρι.

Να τους ζήσει!

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ

Γεννήσεις

– Η Πολυξένη Ν. Μπαζαλέκου και ο Βασίλειος Γκότσης απόκτησαν αγόρι.

Να τους ζήσει!

Θάνατοι

– Έφυγε από τη ζωή ο Ευθύμιος Χρ. Μπαζαλέκος σε ηλικία 87 ετών.

Θερμά συλλυπητήρια.

Βασίλης Σπύρου

ΠΑΠΙΓΚΟ

Γάμοι

– Ο Κώστας του Δ. Τσίλη και της Φρειδερίκης Τσουμάνη και η εκλεκτή της καρδιάς του Κορίνα από το Καναλάκι Πρέβεζας παντρεύτηκαν στο Δημαρχείο Ζαγορίου στους Ασπραγγέλους 11-11-2011. Να ζήσουν με υγεία.

– Ο Δημήτρης Μπούνας και η εκλεκτή της καρδιάς του Εύη Ζαραβέλα παντρεύτηκαν στα Γιάννενα.

Να ζήσουν να ευτυχίσουν απογόνους κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν...

Βλάσης και Κλεονίκη Παπακώστα

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ**ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**

– Στη μνήμη του **Σόλωνα Παπαγεωργίου** χρηματικά ποσά κατέθεσαν στην εκκλησία του χωριού μας οι:

- Η οικογένειά του, η σύζυγος Σταματία, τα παιδιά του Σωτήρης και Κατερίνα και Βασίλειος και Ελένη Δασκάλου.
- Η Λούλα και ο Ναπολέων Παπαγεωργίου
- Η οικ. Τσαπάρη Κων/νου
- Η Κουμπάρου Σπυριδούλα

– Ο Φρίξος Τσολάκης
– Ο πάτερ Ζιάκας Σπυριδων
Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τους ευχαριστεί θερμά

ΒΙΤΣΑ

– Εις μνήμην **Νικολάου Κήτα** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικό ποσό διά τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Βίτσας
– Η οικογ. Νικολάου Βασδέκη

– Η οικογ. Λάμπρου και Ηλέκτρας Μπιτχαβά.
Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Εις μνήμην **Πανωραίας Μπούνα - Κόνιτσα** ο Στέφανος Τζαφλίδης του Γεωργίου κατέθεσε 20€ στον Άγιο Δημήτριο Φραγκάδων.
Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ**ΕΥΡΩ 150**

Μαρτίνη - Μαλετσίδη Χρυσούλα

ΕΥΡΩ 80

Δημητρίου Ηρώ
Βλάχος Κων/νος

ΕΥΡΩ 75

Ρέμμος Κων/νος

ΕΥΡΩ 65

Φανίτσιου Ευαγγελία

ΕΥΡΩ 55

Τσουμάνη Ειρήνη
Τσαπίλης Οδυσσέας
Πορφύρης Κων/νος
Ζηκόπουλος Κων/νος
Καπελλίδης Κων/νος

ΕΥΡΩ 50

Παππάς Ιωάννης
Πολιτιστικός Σύλλογος
Ασπραγγέλων
Τσουμάνης Δημήτριος
Τουλούπης Τάκης
Φίλης Ιωάννης

ΕΥΡΩ 40

Θεμελής Σπυριδων
Βούρδας Χρήστος
Ραμαντζά-Πανταζή Μάχη
Ντιναλέξης Αλέξιος
Βούρδα-Παρινού Δώρα
Ράπτης Ηλίας
Ράπτης Πλάτων
Στάρρας Νικόλαος
Μίκου Βασιλική
Παπαευαγγέλου Έλλη
Τριγγής Σταύρος
Τσέπης Μιλτιάδης
Τζιάλλα-Μάντζιου Ελευθερία

Κοντογιώργης Αλέξανδρος

Οικονόμου Άννα
Καψάλης Κων/νος
Ζαμπίρης Αθανάσιος
Παναγιωτακοπούλου Κων.
Νάσιος Κων/νος
Νόνας Κων/νος
Γόγολος Ανδρέας
Μπαϊρακτάρης Νικόλαος
Βούρβος Κων/νος
Κατσουλίδης Κων/νος
Οικονόμου-Γεωργακοπούλου
Ευτυχία
Λατίνου Καλυψώ
Μάρκος Δημήτριος
Γιάνναρου Σουλτάνα
Κοσσοβίτσας Άλκης
Σωτηριάδη Ανθήπη
Βλάχος Ιωάννης
Τζουμάκας Μιχαήλ
Καψάλης Παναγιώτης
Νούσιας Φρίξος
Μπουκουβάλας Ιωάννης
Τάφα Δέσποινα
Οικονόμου-Βανδέρα Δέσποινα
Σουκοβέλος Γιώργος
Ζώλας Ελευθέριος

ΕΥΡΩ 35

Δούνια Πιπίτσα
Δεβελέγκα Σταματία

ΕΥΡΩ 30

Πασπαλιάρης Φάνης
Αγόρης Βασίλειος
Αδελφότητα Τριστένου
Κοινότητα Πλατάνια
(Τσερίτσιανη)
Πασπαλιάρης Ιωάννης
Αθανασέλης Σωτήριος
Εξάρχου Σωτηρία
Κικόπουλος Μενέλαος

Μαβίδης Πάρις
Ζαχαρέας Ευστράτιος
Μουσαφίρης Τάκης
Δούκα Φιλομήλα
Γκράτζιος Χρήστος
Μπάτας Σπυριδων

ΕΥΡΩ 25

Παπαχρήστος Ιωάννης

ΕΥΡΩ 20

Κοντογιάννης Μιχαήλ
Κωστόπουλος Νικόλαος
Παναγιώτου Ελισάβετ
Πανταζή Παναγιώτα
Σωτήρης Σωτήριος
Χατζημηνάογλου Μαρία
Βαζιάκα Πετρούλα
Γιαννακού Φρειδερίκη
Αγαθόπουλος Δημήτριος
Ράπτης Χρήστος
Τσολάκη Αθηνά
Δήμου Κων/νος
Πολυμερίδης Ιωάννης
Ζώης Λάζαρος
Παπαχρήστου Κων/νος
Τάγκας Αριστοτέλης
Σκαρβέλη Ουρανία
Χριστοδούλου Ελευθερία
Οικονόμου Σωκράτης
Γέπη Βιολέτα
Τσίμας Κων/νος
Λάμπας Βασίλειος
Ιασωνίδη Αικατερίνη
Κάτσος Κων/νος
Σακελλαρίδη-Τσιούρη Θεανώ
Τσολιός Κων/νος
Κώστας Ιωάννης
Ντινούλης Βασίλειος
Κακαγιά-Κεφάλα Δανάη

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

**Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ**ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

Αριστίνοδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
ΚΟΜΠΑΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
Μέλη

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροποταείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 265 10 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 20 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμάρη)
Τηλ. 265 10 20544 - 265 10 27845
Ιωάννινα 454 44